

Beleidsplan Sociaal Domein Overbetuwe 2020-2025

‘Een sterke sociale basis in Overbetuwe’

Registratienummer 20bij10526

	Naam	Versie, datum
Steller /-manager	Elke Haanraads / Rob Boon / Weynand Rommens	Versie 2.0, 01-09-20
Ambtelijk opdrachtgever (gedelegeerd)	Margret Vincent	
Bestuurlijke opdrachtgever	Rob Engels	

Inhoudsopgave

1	Inleiding en opgave.....	1
1.1	Opdracht gemeenteraad	1
1.2	De gewenste 'beweging'	1
1.3	Onze financiële opgave.....	2
1.4	Terugblik.....	2
1.4.1	Overbetuwe SAMEN 2	
1.4.2	Het beleidsplan 2017 – 2021 Sociaal Domein Overbetuwe 3	
1.4.3	De ervaringen van de afgelopen jaren 3	
1.5	Hoe is dit document tot stand gekomen?	5
1.6	Leeswijzer	5
2	Sociaal Domein Overbetuwe: visie, wettelijke taken, ambitie en doelen	6
2.1	Visie en uitgangspunten Gemeente Overbetuwe.....	6
2.2	Onze wettelijke taken	7
2.3	Onze ambitie voor het sociale domein	7
2.4	Theoretische grondslag: model van Sociale Kwaliteit en Positieve Gezondheid	8
2.5	Onze zes doelen	8
2.6	Regionale samenwerking	10
2.7	Gesprek met de samenleving: het volgen van 'de beweging'	10
3	Ons samenwerkingsnetwerk: het Sociaal Team Overbetuwe	11
3.1	Wat doet het Sociaal Team Overbetuwe?.....	11
3.2	Integrale en deskundige toegang tot ondersteuning	12
3.3	Kernwaarden ondersteuning STO.....	12
4	Onze activiteiten	13
4.1	Inwoners van Overbetuwe hebben zorg voor elkaar	13
4.2	Inwoners voelen zich vitaal, iedereen telt en doet mee	14
4.3	Ondersteuning is passend en nabij, voor jong en oud	15
4.4	Inwoners hebben mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen (m.n. jeugd)	18
4.5	Inwoners zijn tevreden met hun leefomgeving	19
4.6	Voorzieningen en ondersteuning zijn betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief goed	20
5	Financieel kader basis ondersteuning, Wmo en Jeugdwet	22
6	Monitoring en prestaties: een eerste schets	23
7	Begrippen en afkortingen.....	27
	Bijlage I. De activiteiten per doel.....	30
	Bijlage II. Rollen rond inkoop / subsidierelaties en toezicht Sociaal Domein Overbetuwe	31
	Bijlage III. De data-analyse Wmo en Jeugd samengevat	33
	Bijlage IV. Uitvoeringsplan Sociaal Team Overbetuwe 2020-2021	40

1 Inleiding en opgave

Voor u ligt het beleidsplan 'Sociale Domein Overbetuwe 2020-2025'. In dit beleidsplan beschrijven we¹ de doelen en beleidsvoornemens gericht op een sterke sociale basis in Overbetuwe en een integraal aanbod van ondersteuning dat ook in de toekomst betaalbaar is. Dit beleidsplan gaat over de uitvoering van de basistaken die we als gemeente hebben vanuit de Wmo, de Jeugdwet, de Participatiewet, Schuldhulpverlening en onderwijs. Hierbij leggen we nadrukkelijk de verbinding met onze activiteiten op het gebied van kunst, cultuur en sport. We werken onze taken dan ook niet per wet of per thema uit, maar integraal, inclusief en vanuit het perspectief van de inwoner en zijn of haar omgeving. Immers, de inwoner staat centraal. Niet de ondersteuning, en niet onze beleidsvelden. Het gewone leven is de basis, waar mensen naar elkaar omkijken, waar mensen zich samen inzetten voor hun omgeving en actief zijn in hun dorp. Hierbij zetten we een belangrijke stap richting een integraal beleidsdocument dat de kaders schetst voor het gehele sociale domein.

Dit beleidsplan beschrijft de kaders voor onze opgaven in het sociale domein. De uitvoering beschrijven we in verschillende uitvoeringsplannen. De vorming van het Sociaal Team Overbetuwe (STO) en een sterk netwerk van betrokken partners is een belangrijke pijler van ons beleid. De uitwerking hiervan leggen we vast in een jaarlijks te actualiseren uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan geeft inzicht in hoe we komen tot de inrichting van een stabiele netwerkorganisatie, het Sociaal Team Overbetuwe. In de bijlage vindt u het uitvoeringsplan STO voor het jaar 2020-2021. De uitvoering van de participatiewet is eerder uitwerkt in een uitvoeringsplan. Andere uitvoeringsplannen worden de komende periode uitgewerkt.

1.1 Opdracht gemeenteraad

Onze visie op de interactie met de samenleving, onze financiële opgave en actuele ontwikkelingen vragen om geactualiseerd beleid. Met dit beleidsplan geven wij tevens uitvoering aan de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek naar de sociale kernteams en naar de digitale toegankelijkheid van het sociale domein², een aantal moties³ en een amendement. Hiermee gaf de raad het college de opdracht om uiterlijk in juli 2020 een notitie voor het vervolg op Overbetuwe SAMEN op te stellen. Tot slot voldoen we met dit beleidsplan aan de wettelijke plicht een beleidsplan vast te stellen voor de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet.

1.2 De gewenste 'beweging'

Als gemeente voeren we (wettelijke) taken uit voor de samenleving, en de samenleving werkt zelf ook aan maatschappelijke kwesties. De afgelopen jaren hebben we als overheid veel voor onze inwoners 'gezorgd'. We zien echter dat inwoners steeds meer zeggenschap en eigen verantwoordelijkheid willen nemen over wat hun leven aangaat, het functioneren van de samenleving en hun eigen leefomgeving. Dit past bij onze ontwikkeling naar een samenlevingsgerichte en communicatieve overheid met een meer luisterende en faciliterende houding. Waarbij we initiatieven vanuit de samenleving omarmen en zo nodig faciliteren.

De gedachte achter de decentralisaties was ondersteuning op lokaal niveau eenvoudiger, efficiënter en effectiever te organiseren. In februari 2019 heeft de raad een transformatie-ambitie vastgesteld. Het doel hiervan was en is om ondersteuning van inwoners in eerste

¹ Dit documenten schrijven we vanuit de 'wij'-vorm. Wij zijn in eerste instantie de gemeente Overbetuwe. Waarbij de samenwerking met partners en inwoners altijd uitgangspunt is.

² Rekenkameronderzoek Sociaal Kernteams, november 2019 en Quickscan Digitale toegankelijkheid, September 2019, beiden door ZorgfocuZ.

³ Dit betreft een amendement van 7 januari jl. (20am001) naar aanleiding van het rekenkamerrapport en de moties Jeugdzorg kernteams (M-17, 3/7/18), Over doen wat nodig is (M-21, 3/7/18), Budget sociaal domein (M-1, 2/7/19) en Minder uitval jeugdhulptrajecten (19mo032, 9/3/19).

instantie te voorkomen én waar deze ondersteuning toch nodig is deze nabij, toegankelijk, kwalitatief goed, integraal en betaalbaar te organiseren. We willen talentontwikkeling stimuleren en het zelf-oplossend vermogen van inwoners aanspreken of versterken en het eigen netwerk actief betrekken. Met meer eigen regie door inwoners, meer zorg voor elkaar, minder indicaties, meer ontschotting tussen budgetten, meer netwerksamenwerking en meer vertrouwen in elkaar. Hierbij investeren we in de randvoorwaarden voor een sterke sociale basis en infrastructuur, zoals mogelijkheden voor talentontwikkeling, toegankelijke voorzieningen en een prettige leefomgeving. Waarbij we beseffen dat niet alle (kwetsbare) inwoners zelf de regie kunnen voeren. We bieden dan ook altijd een vangnet als dat nodig is.

Het aanjagen en realiseren van deze beweging blijft een belangrijk aandachtspunt. We hebben hier te maken met een brede, maatschappelijke verandering in cultuur en gedrag. We hebben er vertrouwen in dat we de juiste stappen gaan zetten. Bijvoorbeeld door te gaan werken met één integraal Sociaal Team Overbetuwe (STO). Samen met onze welzijnspartners zitten we aan de tekentafel van de ontwikkeling van dit STO. Zodat we gebruik maken van de expertise van onze partners, en ook de verantwoordelijkheid voor het resultaat delen. Tot slot investeren we in training en intervisie voor alle vrijwilligers en medewerkers, zodat zij meer handvatten krijgen om gekanteld te werken.

1.3 Onze financiële opgave

Iedere inwoner die ondersteuning nodig heeft, moet deze kunnen krijgen. Het is essentieel om de ondersteuning aan onze (kwetsbare) inwoners op peil te houden tegen beheersbare kosten die passen binnen onze begroting. Onze financiële opgave is fors. We hebben enerzijds te maken met een taakstelling voor het sociale domein via de Jeugdwet en de Wmo die beiden een open einde financiering kennen. En anderzijds hebben we de afgelopen jaren een groeiend tekort⁴.

We hebben de afgelopen jaren een eerste stap gezet om de tekorten binnen het sociaal domein beheersbaar te maken. De inzet van de reserve voor de extra lasten voor het sociaal domein Overbetuwe en de rijksvergoeding die we krijgen voor de compensatie van de inzet voor jeugdvoorzieningen geeft ons de tijd om de tekorten structureel terug te dringen en de gewenste transformatie in te zetten⁵. We verwachten middels de activiteiten die we inzetten belangrijke stappen te zetten om financieel in control te komen. Eventuele bijstellingen ten opzichte van de begroting worden meegenomen in de reguliere planning en control cyclus. In hoofdstuk 5 schetsen we ons financiële kader voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet voor de komende vier jaar.

1.4 Terugblik

Bij het opstellen van dit beleidsplan, kijken we allereerst terug op de afgelopen jaren. Wat is ging vooraf aan dit beleidsplan? Wat ging goed, en wat kan beter?

1.4.1 Overbetuwe SAMEN

We hebben in 2019 met onze partners hard gewerkt aan het realiseren van een netwerksamenwerking vanuit een gedragen, gezamenlijke ambitie: Overbetuwe SAMEN. We kozen voor het inrichten van een coöperatie als samenwerkingsvorm – een samenwerkingscoöperatie als middel om betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij onze belangrijkste partners te organiseren. Ter voorbereiding hierop hebben binnen de ‘Werkgroep Transformatie’ diverse bijeenkomsten plaatsgevonden, waarin met vele partners en de participatieraad in diverse themagroepen een aantal transformatiethema's nader is uitgewerkt.

Het voornemen van de ministers De Jonge en Dekker om het jeugdstelsel te hervormen (7 november 2019) heeft ons doen besluiten een aantal onderdelen van Overbetuwe SAMEN

⁴ Het tekort in het sociale domein in 2019 was 3,5 miljoen euro ten opzichte van de begroting, waarvan ruim 2,5 miljoen veroorzaakt door de uitvoering van de Jeugdwet.

⁵ Dit is besloten bij de behandeling van de begroting van 2020.

anders in te vullen. Vanwege de onzekerheid over de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en de juridische en financiële gevolgen van de voorgestelde wetswijziging, is eind 2019 besloten het inrichten van een coöperatie on hold te zetten. Op het moment dat bekend is welke aanpassingen het Rijk in de Jeugdwet zal aanbrengen, leggen we de gemeenteraad hierover een definitief voorstel ter besluitvorming voor.

Wat overeind is gebleven én blijft, is de gezamenlijke ambitie van gemeente en partners om het sociaal domein Overbetuwe te transformeren. Samen met de partners zullen we de ingezette en gewenste beweging zoals hierboven beschreven verder aanjagen en borgen.

1.4.2 Het beleidsplan 2017 – 2021 Sociaal Domein Overbetuwe

Met dit geactualiseerde beleidsplan borduren we voort op het beleidsplan 2017-2021⁶. Net als in 2017 constateren we dat de beweging op gang is gekomen, maar dat we nog niet klaar zijn. Feitelijk zijn we nooit klaar, de samenleving blijft veranderen, en wij veranderen mee. Het wezenlijk anders inrichten van onze ondersteuning is nog onvoldoende gerealiseerd. Op basis van wat we de afgelopen jaren daarin voorbereid en geleerd hebben, willen en kunnen we nu inzetten op een daadwerkelijke transformatie. Zodat we ook financieel in balans komen.

Een korte terugblik op het beleidsplan 2017-2021.

- De ambitie dichtbij, bereikbaar, kwalitatief goed, integraal en betaalbaar, is nog steeds actueel. Deze ambitie was uitgangspunt bij de gesprekken die we met partners hebben gevoerd.
- De transformatieambitie richtte zich op de thema's preventie, langer thuis wonen, algemene voorzieningen en afschalen van zorg. Hierbij hebben we te weinig resultaat gehaald.
- Het plan ging uit van opgavegericht werken, hier heeft de organisatie inmiddels afstand van genomen.
- In de praktijk bleek het werken met 42 actiepunten, van heel verschillend niveau, niet effectief op beleidsniveau. Het is lastig focus te houden en voortgang te boeken bij zoveel meerjarige actiepunten. Daarom kiezen we nu voor uitvoeringsplannen. We hebben de 42 actiepunten kritisch doorlopen en de actuele activiteiten zijn opgenomen in dit beleidsplan.
- Het plan beschreef het voornemen om jaarlijks een monitor uit te brengen met metingen op basis van kritische prestatie indicatoren (kpi's). Dit doel is nog niet bereikt, en daarom nog steeds zeer actueel. Vanuit het beleidsplan is veel geïnvesteerd in monitoring van de geleverde inspanningen middels kwartaalrapportages. Dit laat zien dat er hard gewerkt is. Het is echter onvoldoende gelukt om het resultaat van onze inzet voor de inwoner in beeld te brengen.

1.4.3 De ervaringen van de afgelopen jaren

In dit document maken we een aantal beleidskeuzes. Deze keuzes baseren we op onze ervaringen van de afgelopen jaren, zowel procesmatig als cijfermatig. De onderbouwing van de analyse van de data is in de bijlage verder beschreven.

Les 1: We moeten meer inzetten op gerichte preventie en vroegsignalering.

In het hele preventieve veld is, in het bijzonder de hulpverlening aan kinderen/jeugd en hun ouders, sprake van structurele onderbezetting. Hierdoor ontstond in de 0de en 1ste lijn de ongewenste prikkel om door te verwijzen naar een maatwerkvoorziening. Het aanbod aan algemene voorzieningen was immers niet voldoende voorhanden. Dit begint met een goede gemeentelijke sociale infrastructuur voor onderlinge ontmoeting, zoals het aanbod van het verenigingsleven, ontmoetingsplekken in de wijk, in de bibliotheek, speelvoorzieningen, etc. En het leggen van verbindingen met sport, kunst en cultuur als middel om inwoners te helpen zich verder te ontwikkelen en elkaar te ontmoeten. Daarnaast kan zeker voor jongeren en kwetsbare ouderen een intensivering van de inzet op preventie en vroegsignalering onnodige verergering van problematiek voorkomen. De afgelopen jaren hebben wij als gemeente al stappen gezet om

⁶ Vastgesteld door de raad op 16-05-17.

meer te investeren in preventie. Dit moet echter verder versterkt worden om echt een goed alternatief voor 2^e-lijnsvoorzieningen te kunnen bieden aan onze inwoners. Hierbij moet preventie gericht zijn op normaliseren en versterken (primaire preventie) en verergering voorkomen (secundaire preventie). Tegelijkertijd moeten we ook investeren in de samenwerking met 2^e-lijnsvoorzieningen om de gewenste beweging te realiseren.

⇒ Conclusie: we moeten de basisinfrastructuur en de 0^e en 1^e lijnsvoorzieningen versterken en meer laten aansluiten bij de uitvoering van de WMO, Jeugd en Participatiewet. Daarnaast brengen we 2^e-lijns deskundigheid naar voren, dit voegen we toe aan het STO.

Les 2: Samenwerking met partners vraagt een gedeelde ambitie en ruimte voor de professional.

De voormalige sociale kernteams werden – naast de inzet van vrijwilligers - door 4 lokale partners⁷ gevormd. Deze partners leverden daarnaast ook andere vormen van dienstverlening. Dit was niet efficiënt. Bijkomend aandachtspunt is dat de kernteamleden werkten op basis van kleine aanstellingen, waardoor men relatief veel tijd kwijt was aan overleg en andere overhead, en minder tijd had voor de kerntaken. Voorafgaand aan de vaststelling van het Beleidsplan Sociaal Domein 2017 – 2021 constateerden we al dat ons lokale aanbod te aanbodgericht en versnipperd was. Dit heeft geleid tot een versnipperd opdrachtgeverschap vanuit de gemeente. Bovendien was er nog onvoldoende sprake van een gekantelde werkwijze en gaven we onvoldoende een prikkel tot innovatie of echte samenwerking tussen onze partners. De samenwerking met en tussen onze partners kan vraaggerichter, doeltreffender en doelmatiger. En meer systemisch, gericht op de inwoner én zijn/haar gezin. Door met onze partners een gezamenlijke ambitie te bepalen en te komen tot een heldere rolverdeling, ontstaat er vrijheid en ruimte voor de partners (professionals) om, in samenspraak met de inwoner, zelf de 'hoe vraag' te bepalen.

⇒ Conclusie: we moeten meer uitgaan van de kracht van inwoners en hun omgeving, en de professionaliteit van onze partners. Ook moeten we onze rol van opdrachtgever meer zorgvuldig, zakelijk en consequent vormgeven.

Les 3: Integraal werken is onvoldoende van de grond gekomen.

Met onderbrengen van de uitvoering van de Participatiewet in Elst (Ambtshuis) is de uitvoering van de drie decentralisaties in 2017 onder één dak gebracht. Hierdoor is het in theorie eenvoudiger om ondersteuningsvragen in de volle breedte te bekijken. In de praktijk bleek echter dat individuele vragen van inwoners nog veelal vanuit de verschillende wetten worden opgepakt. De cultuur van hoe we gewend waren te werken in schotten zit diepgeworteld. Een integrale benadering vraagt ook om een andere 'mindset'. Bovendien zijn de wettelijke kaders anders, hierdoor is de benadering van consultants vaak ook anders. Een ondersteuningsvraag van een inwoner op het gebied van jeugd en/of Wmo kenmerkt zich vaak door een intrinsieke motivatie voor betere leefomstandigheden, terwijl die van de participatiewet veelal uit gaat van een financiële prikkel. Tot slot is ook de verbinding tussen zorg en onderwijs onvoldoende uitgewerkt.

⇒ Conclusie: we moeten meer sturen op integraal werken vanuit één gezin, één plan, één regisseur en vertrouwen in de professional.

Les 4: Leren van de analyse van onze data.

We hebben een data-analyse gedaan van de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo die verzameld is in de periode van 2015 tot en met 2019. In de bijlage is een samenvatting van deze analyse te vinden. Op basis van de beschreven ervaringen en de data-analyse kunnen we een aantal conclusies trekken. Deze conclusies hebben we benut bij het formuleren van onze activiteiten en (kostenbesparende) maatregelen.

- Vroegsignalering. We verwachten dat vroegsignalering, gerichte inzet van ondersteuning in een vroegtijdig stadium en op eerdere leeftijd (voor het 9^e levensjaar) een stapeling van steeds zwaardere zorg kan voorkomen. Hierbij is het advies de preventie heel gericht in te zetten, gericht op het normaliseren van ondersteuningsvragen en oplossingen.
- Goede screening. Goede screening in een zo vroeg mogelijk stadium van de vraag van de inwoner, helpt om de eigen mogelijkheden van inwoners meer te benutten, onnodige

⁷ MEE Gelderse Poort, RIBW, Forte Welzijn en Santé Partners.

ondersteuning te voorkomen en waar dat wel nodig is, snel de juiste ondersteuning in te zetten. Dit in gezamenlijkheid met andere verwijzers.

- Het principe van één gezin, één plan, één regisseur vraagt meer aandacht.
 - Een klein aantal gezinnen ontvangt heel veel hulp. Een meer systeemgerichte benadering van de totale hulp die naar een gezin gaat, biedt kansen.
 - De overgang van cliënten van de Jeugdwet naar Wmo kan de komende jaren flink oplopen. Dit vraagt om meer regie op jong-volwassenen, zodat de mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte voor deze groep goed in beeld blijven.
 - Regie is tevens nodig om te kunnen sturen op afbouw van ondersteuning. Met name bij kinderen en gezinnen kan dit zeer effectief zijn.
- Wlz. Voor een deel van de inwoners die kostbare ondersteuning ontvangt binnen de Wmo of de Jeugdwet is vermoedelijk alternatieve inzet of Wlz indicatie mogelijk. Zoals bijvoorbeeld jeugdigen met een (licht) verstandelijk beperking met jarenlang verblijf.
- Dyslexie. We hebben een onvolledig beeld van de cijfers rond dyslexie, en we zien in 2019 een toename die niet goed te verklaren is. Dit vraagt nader onderzoek.
- Huishoudelijke hulp. We zien een sterke groei bij het gebruik van huishoudelijke hulp, dit komt door de invoering van het abonnementstarief en een gedateerd normenkader. Actualiseren van ons normenkader helpt om meer grip op de uitgaven te krijgen.
- Voorkomen en afschalen van (zware) zorg.
 - Nader onderzoek is nodig om te toetsen of extramurale hulp leidt tot het voorkomen van en afschalen van zware zorg (verblijf). De cijfers laten dit nog niet zien.
 - Vroegtijdig signaleren, normaliseren en beschikkingsarm werken kan helpen bij het voorkomen van de inzet van langdurige, zware zorg.
 - Specialistische ondersteuning naar voren halen kan helpen om de vraag achter de vraag vroegtijdig te signaleren en diagnosticeren.

1.5 Hoe is dit document tot stand gekomen?

Dit beleidsplan borduurt voort op het oude beleidsplan 2017-2021. Het goede is geactualiseerd, de lessen zijn benut. Het plan is verder geschreven op basis van verschillende informatiebronnen:

- ✓ De opbrengst van de 'Werkgroep Transformatie' waarin in 2019 met vele partners, de participatieraad en medewerkers van de gemeente in verschillende themagroepen een aantal transformatiethema's nader is uitgewerkt.
- ✓ De brainstormsessie met de participatieraad begin 2020 over wat zij belangrijk vinden bij een nieuw beleidsplan. Het eerste concept is tevens besproken met de participatieraad.
- ✓ Feedback van de Stichting Gehandicaptenplatform Overbetuwe, in het bijzonder over het thema toegankelijkheid.
- ✓ Kennis, ervaringen en literatuur van o.a. de HAN en andere gemeenten.
- ✓ Bij het schrijven van dit document is regelmatig getoetst en opgehaald bij onze welzijnspartners en de betrokken medewerkers van de gemeente (beleid en uitvoering).

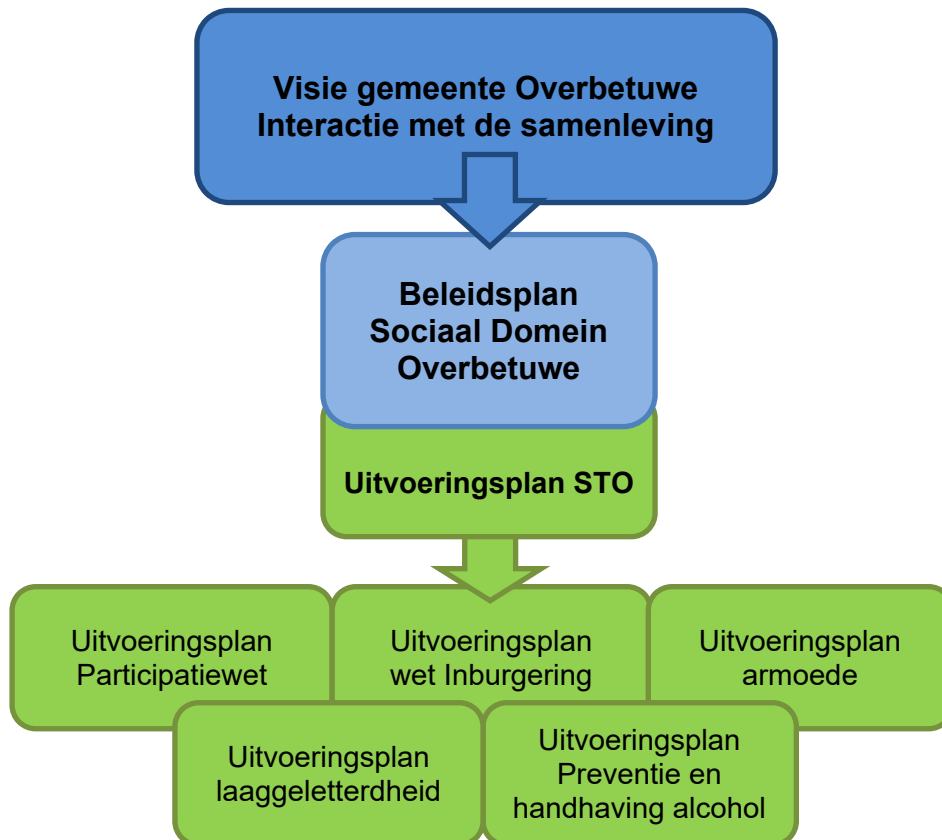
1.6 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk gaan we in hoofdstuk 2 in op onze wettelijke taken, onze ambitie en onze doelstellingen voor het sociale domein. Hierbij lichten we toe hoe we dit beleidsplan moeten plaatsen in relatie tot onze gemeentelijke visie op de interactie met de samenleving en tot de diverse uitvoeringsplannen. In hoofdstuk 3 geven we een toelichting over ons samenwerkingsnetwerk: het Sociaal Team Overbetuwe. Vervolgens beschrijven we in hoofdstuk 4 op hoofdlijnen de belangrijkste activiteiten voor de komende jaren. De wijze waarop we de resultaten gaan volgen (monitoring en prestaties) beschrijven we in hoofdstuk 5 en tot slot geven we een definitie van de belangrijkste begrippen.

In de bijlagen hebben we de activiteiten per doel op een rijtje gezet, geven we een beschrijving van de wijze waarop wij onze rol rond subsidie en inkoop vormgeven, vatten we de data-analyse samen en tot slot is het uitvoeringsplan STO te vinden in de laatste bijlage.

2 Sociaal Domein Overbetuwe: visie, wettelijke taken, ambitie en doelen

We formuleren ons beleid op basis van onze visie op de interactie met de samenleving. Ons beleid is zo integraal als mogelijk, daarom hebben we voor het sociaal domein Overbetuwe één integraal, meerjarig beleidsplan voor al onze taken. We werken hierbij kennisgericht en als een continu doorlopend proces: we halen kennis en ervaringen op in de samenleving en bij de uitvoerende professionals, en borgen dit in beleid. Indien nodig stellen we ons beleid bij op basis van de ervaringen en resultaten. Vanuit ons beleid formuleren we de doelen en de wat-vraag (wat willen we bereiken, wat gaan we doen). En de wijze waarop dit uitgevoerd wordt (de hoe-vraag) beschrijven we in uitvoeringsplannen en wordt bepaald door de experts in de uitvoering. Bij de uitvoeringsplannen nemen we de behoefte en de mogelijkheden van onze inwoners mee, en organiseren we de interactie met inwoners indien wenselijk.

2.1 Visie en uitgangspunten Gemeente Overbetuwe

De gemeente Overbetuwe heeft een visie opgesteld op wat voor overheid wij willen zijn in relatie tot onze inwoners⁸. In deze visie staan 8 uitgangspunten centraal die richtinggevend zijn voor onze relatie met inwoners. We maken hierbij onderscheid tussen ons streven een communicatieve en samenlevingsgerichte gemeente te zijn en ons streven een betrouwbare gemeente te zijn. Deze uitgangspunten vormen de basis voor de uitwerking in doelen.

Samenlevingsgerichte en communicatieve gemeente

Ons streven om een samenlevingsgerichte en communicatieve gemeente te zijn, is de basis voor onze beleidskeuzes en de wijze waarop we uitvoering geven aan onze taken.

1. Het gesprek met de samenleving is voor ons vanzelfsprekend.
2. De dorpsagenda van onze inwoners geeft richting aan ons handelen.
3. Inwoners en partners weten de gemeente te vinden; onze informatie is duidelijk.
4. We stimuleren innovatie en kijken vooruit.

⁸ Deze visie ligt in september 2020 voor ter besluitvorming in de gemeenteraad.

Betrouwbare gemeente

Ons streven om een betrouwbare gemeente te zijn, vraagt iets van ons als opdrachtgever. We versterken daarom onze opdrachtgeversrol voor onze subsidie- en inkooprelaties zodat we deze zakelijk, zorgvuldig en consequent vormgeven. Hierbij hebben we aandacht voor toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid, lokaal en regionaal. In de bijlage hebben we de verschillende rollen uitgewerkt voor zowel de subsidie- als de inkooprelaties.

5. Het is steeds duidelijk wat onze rol is in relatie tot de samenleving.
6. Onze regelgeving gaat uit van de bedoeling.
7. Onze dienstverlening wordt door inwoners als kwalitatief goed ervaren.
8. We gaan zorgvuldig en doelgericht om met gemeenschapsgeld.

2.2 Onze wettelijke taken

In voorliggend plan beschrijven we ons beleid voor de uitvoering van de volgende wettelijke taken:

- Jeugdwet: geeft gemeenten de opdracht de jeugdhulp, jeugdreclassering en uitvoering van kinderschermingsmaatregelen uit te voeren dan wel hierin te voorzien. Wanneer het nodig is, treft de gemeente een individuele voorziening.
- Wmo 2015: regelt dat gemeenten de maatschappelijke ondersteuning aan inwoners op een samenhangende wijze organiseren zodanig dat inwoners zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te laten wonen.
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz): biedt handvatten om hulp te bieden aan mensen met (zware) geestelijke problematieken die geen vrijwillige zorg willen.
- Wet publieke gezondheid (Wpg): regelt jeugd- en ouderengezondheidszorg en de organisatie van de openbare gezondheidszorg, bestrijding van infectieziektecrises en isolatie van personen/vervoermiddelen die gezondheidsgevaaren kunnen opleveren.
- Participatiewet: regelt dat mensen die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en geen beroep kunnen doen op een andere voorziening, bijstand kunnen krijgen, en dat mensen die een uitkering ontvangen ondersteund worden op weg naar werk of maatschappelijke participatie.
- Wet gemeentelijke schulphulpverlening (Wgs): geeft gemeenten de taak om op integrale wijze inwoners met problematische schulden te ondersteunen.
- Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdige Schoolverlaten: regelt onze taak om leerlingen een startkwalificatie te laten behalen en vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Dit in samenhang met de leerplichtwet.

2.3 Onze ambitie voor het sociale domein

Een sterke sociale basis⁹, kwaliteit van leven van onze inwoners, voldoende mogelijkheden om talenten te ontwikkelen en een leefbare en inclusieve samenleving¹⁰. Dát is onze ambitie. Zorg voor elkaar is in essentie de verantwoordelijkheid van onze inwoners zelf. Moeders en vaders zorgen voor hun kinderen, kinderen zorgen voor hun oudere ouders, geliefden zorgen voor elkaar, burens zorgen voor hun buurtgenoten en buurtgenoten zorgen voor hun buurt. Dat is onze sociale basis. Een basis waar relaties tussen mensen het fundament zijn, vraagt om samenwerking en vakmanschap en een faciliterende en stimulerende gemeente die het gemeenschappelijk belang bewaakt. Het gewone leven en het gesprek met onze inwoners, van mens tot mens, inspireert ons. We handelen integraal vanuit de inwoner, vanuit mogelijkheden en vertrouwen.

⁹ Met de sociale basis bedoelen we het geheel aan informele en formele diensten, voorzieningen en relaties in de leefomgeving van mensen. We kijken hoe de sociale basis (het collectief) bij kan dragen aan de mogelijkheden van individuen (volwassenen en jeugdigen) om te participeren op een manier die hen goed doet en waardoor zij ook van betekenis kunnen zijn voor die sociale basis.

¹⁰ Sinds 2016 geldt het VN-verdrag handicap in Nederland. Het doel van dit verdrag is dat de positie van mensen met een beperking verbetert, zodat mensen met een beperking dezelfde kansen en mogelijkheden hebben als mensen zonder beperking.

Daar waar inwoners ondersteuning nodig hebben, bieden we die. Samen met alle professionals in het welzijns- en zorgveld van Overbetuwe werken we vanuit één integraal Sociaal Team Overbetuwe. Het STO kan inwoners op allerlei manieren faciliteren, ondersteunen, de weg wijzen, een keukentafelgesprek inzetten voor vraagverheldering en een ondersteuningsplan opstellen. We zetten ons in om signalen vroegtijdig te signaleren en ondersteuning *nabij, toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief goed* te organiseren.

2.4 Theoretische grondslag: model van Sociale Kwaliteit en Positieve Gezondheid

Om te borgen dat onze doelen compleet zijn en aansluiten op dat wat nodig is, hebben we ons verdiept in twee modellen: het model van Sociale Kwaliteit en het model van Positieve Gezondheid. Ten eerste het model van Sociale Kwaliteit¹¹. Om de sociale kwaliteit en individuele levenskwaliteit te versterken, moet voldaan worden aan de voorwaarden van sociaal economische zekerheid, sociale inclusie, sociale cohesie en sociale empowerment. Het 2e model is het model voor Positieve Gezondheid. Het richt zich niet op de ziekte of het probleem, maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt. Het draagt bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. De 6 dimensies van Positieve Gezondheid zijn lichaam, gevoel & gedachten, zinvol leven, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks leven.

We hebben onze ambitie uitgewerkt in zes doelen. De vier voorwaarden voor sociale kwaliteit en de dimensies van Positieve Gezondheid kunnen we hieraan koppelen:

1. Inwoners van Overbetuwe hebben zorg voor elkaar: *sociale cohesie*.
2. Inwoners zijn vitaal en doen mee: *sociale empowerment en de dimensies van Positieve Gezondheid*.
3. Ondersteuning is passend en nabij: *sociale en economische zekerheid*.
4. Inwoners hebben mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen: *sociale empowerment*.
5. Inwoners zijn tevreden over hun leefomgeving: *alle voorwaarden voor sociale kwaliteit*.
6. Voorzieningen zijn toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief goed: *sociale inclusie*.

2.5 Onze zes doelen

Voor het sociale domein hebben we 6 resultaat gerichte hoofddoelen geformuleerd.

I. Inwoners van Overbetuwe hebben zorg voor elkaar

Het welzijn van inwoners is een verantwoordelijkheid van de samenleving. Net als het signaleren van mogelijke zorgen. Wanneer inwoners zelf of als collectief hun ondersteuning kunnen organiseren, faciliteren we.

- a) Inwoners van Overbetuwe (jong en oud) hoeven zich niet eenzaam te voelen, hebben een sociaal netwerk en voelen zich duurzaam verbonden met elkaar en de buurt.
- b) Inwoners zetten zich vrijwillig in voor de samenleving en zijn hiertoe optimaal toegerust.
- c) Mantelzorgers voelen zich gewaardeerd, ondersteund en niet overbelast.

II. Inwoners voelen zich vitaal, iedereen telt en doet mee

Individuele inwoners van Overbetuwe zijn vitaal, veerkrachtig, en in staat te participeren en mee te doen in de samenleving, naar vermogen.

¹¹ Sociale kwaliteit voor een sterke sociale basis, HAN, Lisbeth Verharen e.a., decembe

- d) Inwoners van Overbetuwe zijn veerkrachtig en in staat te participeren in de samenleving. Ook als zij kwetsbaarheden ervaren¹².
- f) Inwoners hebben een gezonde financiële basis.
- g) Inwoners van Overbetuwe voelen zich veilig en dragen bij aan de veiligheid in hun omgeving. Zij komen op voor zichzelf en anderen en weten hoe zij moeten handelen wanneer zij zelf of iemand in de omgeving zich onveilig voelt.
- h) Inwoners zijn in staat hun leven naar eigen wens vorm te geven op het gebied van bijvoorbeeld wonen, werken of een dagbesteding.
- i) Inwoners voelen zich vitaal, genieten van het leven en hebben vertrouwen in hun toekomst.

III. Ondersteuning is passend en nabij, voor jong en oud

Vrijwilligers en beroepskrachten werken samen en zijn aanwezig in de leefomgeving van de inwoner: in de buurt, op school, etc. De geboden ondersteuning is laagdrempelig, passend, zoveel mogelijk indicatievrij en sluit aan op de vraag van onze inwoners.

- j) Ondersteuning sluit aan op de vraag, behoefte en mogelijkheden van de inwoner en draagt bij aan het versterken van de zelfredzaamheid.
- k) Ondersteuning wordt bij voorkeur indicatievrij, collectief en nabij de inwoner aangeboden.
- l) Professionals¹³ signaleren vroegtijdig risicofactoren, ondersteuningsbehoeften en maatschappelijke onrust bij inwoners en dragen actief bij aan passende oplossingen.
- m) Ondersteuning en (vroeg)signalering draagt bij aan het voorkomen van calamiteiten, interventies, recidive en ongeplande (crisis)zorg.

IV. Inwoners hebben mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen (m.n. jeugd)

Inwoners zijn in staat om hun talenten te ontwikkelen, mee te doen en verantwoordelijkheid te dragen voor zichzelf en de omgeving.

- n) Nieuwe inwoners van Overbetuwe krijgen een goede start.
- o) jongeren groeien veilig, gelukkig en gezond op, ontwikkelen hun talenten en leveren naar vermogen een bijdrage.
- p) Inwoners worden ondersteund bij de overgang van adolescentie naar volwassenheid.
- q) Sport en beweegprogramma's zijn kernwaarden bij de ontwikkeling van onze inwoners. Sportfaciliteiten zijn open en toegankelijk.
- r) De ontwikkeling van taal-, reken- en digitaalvaardigheden draagt bij aan zelfredzaamheid.

V. Inwoners zijn tevreden met hun leefomgeving

Inwoners hebben een prettige leefomgeving met voorzieningen die passen bij de behoefte.

- s) Er zijn voldoende passende voorzieningen nabij inwoners om zo lang als mogelijk thuis te wonen.
- t) Voor inwoners is een plek in de buurt beschikbaar voor ontmoeting.

VI. Voorzieningen en ondersteuning zijn betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief goed

Informatie is duidelijk, de sociale infrastructuur is sterk, voorzieningen zijn betaalbaar en toegankelijk en betrokkenen committeren zich aan de gedeelde opgave waar het belang van onze inwoners centraal staat.

¹² Denk aan laaggeletterdheid, verward gedrag, psychische en / of psychosociale kwets

¹³ Met professionals bedoelen we beroepskrachten en vrijwilligers.

- u) Het aanbod aan voorzieningen is bekend, toegankelijk, vindbaar en tijdig beschikbaar voor inwoners van Overbetuwe.
- v) Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit van ondersteuning en eventuele overdracht wanneer andere ondersteuning ingezet wordt (op- of afschalen).
- w) Partners, vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven werken optimaal samen bij de ondersteuning van inwoners / gezinnen.
- x) Gemeentelijke ondersteuning blijft betaalbaar, nu en in de toekomst.

2.6 Regionale samenwerking

We werken op verschillende manieren samen met regiogemeenten:

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR).

De gemeente Overbetuwe maakt deel uit van een regionaal samenwerkingsverband, de regio Centraal Gelderland. Dit is een samenwerking van 11 gemeenten. De MGR kent vier modules:

1. Inkoop: begin 2020 is een nieuwe aanbesteding gestart voor de maatwerkvoorzieningen en specialistische zorg Jeugd, Wmo, beschermd wonen en activerend werk. Hierbij zijn strenge kwaliteitseisen gesteld, ondersteunend aan onze transformatie- en financiële doelen. Het aantal gekwalificeerde aanbieders is teruggebracht van ruim 700 naar ongeveer 400. Ook zijn de producten vereenvoudigd, er zijn nu acht zorgvormen. De nieuwe contracten zijn ingegaan per 1-7-20. Naast de gezamenlijke inkoop, werken we ook op het gebied van beleid samen en stemmen we onderling af.
2. Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP): servicepunt voor werkgevers met personeelsvragen.
3. Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL): ondersteuning van leerlingen en jongeren van 5 tot 23 jaar volgens de Leerplichtwet en de RMC wetgeving
4. Werkgeverschap medewerkers sociale werkvoorziening (WgSW). Dit wordt uitgevoerd door Scalabor BV. Scalabor is een werkbedrijf dat een plek biedt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en voor mensen met arbeidsbeperkingen.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN)

Samen met 17 andere gemeenten heeft Overbetuwe het gemeentelijk doelgroepenvervoer ondergebracht in de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen. AVAN voert het vraagafhankelijk Wmo-vervoer uit, het Wmo dagbestedingsvervoer en Jeugdwetvervoer en met ingang van 1 augustus 2020 ook het leerlingenvervoer. Het volledige gemeentelijk doelgroepenvervoer wordt dan uitgevoerd door AVAN.

Samenwerking gemeente Lingewaard. Samen met de gemeente Lingewaard geven we invulling aan diverse subregionale beleidsdoelen. We trekken bijvoorbeeld ook samen op bij de alfabetisering en digitalisering van onze inwoners en bij de uitvoering van de wet Verplichte GGZ.

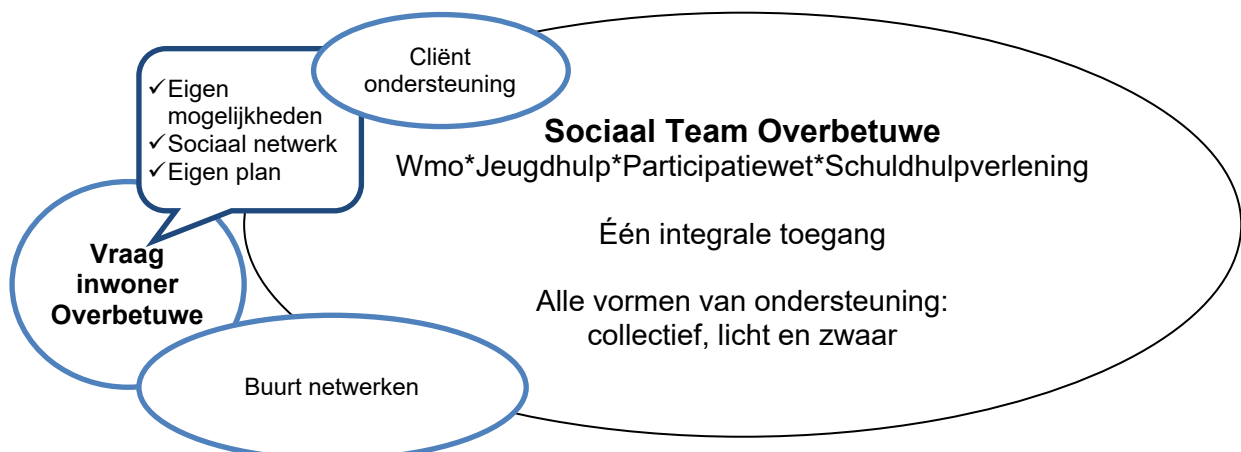
2.7 Gesprek met de samenleving: het volgen van 'de beweging'

Het realiseren van de transformatie ofwel beweging is een complex proces. Om te volgen of we de komende jaren de transformatie daadwerkelijk realiseren, organiseren we een jaarlijks gesprek met vertegenwoordigers van de Overbetuwse samenleving. We denken aan de participatieraad, de Stichting Gehandicaptenplatform Overbetuwe, vertegenwoordigers van bewonersoverleg organisaties, leden van de gemeenteraad, etc. We informeren en vragen hen om ons een spiegel voor te houden: doen we de goede dingen?

3 Ons samenwerkingsnetwerk: het Sociaal Team Overbetuwe

Samenwerking is de basis om onze ambitie van een sterke sociale basis te bereiken. In Overbetuwe werken professionals vanaf 1 januari 2020 vanuit één integraal Sociaal Team Overbetuwe (STO). Van vrijwilligers, (welzijns)werkers van Forte, Santé en MEE tot Wmo- en jeugdconsulenten en 2e lijns-professionals. Het STO is een flexibel en multidisciplinair samenwerkingsverband dat gericht is op het faciliteren en ondersteunen van de inwoners van Overbetuwe conform onze uitgangspunten en doelen. Het STO is dan ook nabij de sociale structuren in de dorpen en wijken. Het STO richt zich op het faciliteren en stimuleren van een sterke sociale basis van en voor de inwoners van Overbetuwe. Waar het 'normale' de norm is. Zodat inwoners (jong en oud) zo veel als mogelijk hun talenten kunnen ontwikkelen, zelf de regie over hun leven kunnen voeren en hun mogelijkheden en die van hun netwerk kunnen benutten en voorzieningen weten te vinden. En zodat zij in eerste instantie een eigen plan opstellen, eventueel met hulp van een onafhankelijke cliëntondersteuner. Op deze wijze zet het STO zich nadrukkelijk in voor een inclusieve samenleving, waar alle inwoners mee kunnen doen en erbij horen en waar zij bijdragen aan hun eigen leefomgeving.

Het STO kan inwoners op allerlei manieren faciliteren, ondersteunen, de weg wijzen, een keukentafelgesprek inzetten en een ondersteuningsplan opstellen. Het STO zet zich in om signalen vroegtijdig te signaleren en ondersteuning *nabij, toegankelijk, betaalbaar* en *kwalitatief goed* te organiseren. We hebben dit schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 Het Sociaal Team Overbetuwe gaat uit van een sterke sociale basis.

3.1 Wat doet het Sociaal Team Overbetuwe?

Het Sociaal Team Overbetuwe is een samenwerkingsnetwerk en geeft uitvoering aan de beweging naar een sterke sociale basis. Het STO richt zich op het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid van wijken en dorpen. Het ondersteunen van vrijwilligers, informele zorg en mantelzorg. Maar ook het versterken van het oplossend vermogen van inwoners en het bieden van ondersteuning op grond van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. Tot slot richt het team zich op het voorkomen van en ingrijpen bij onveilige situaties (het interventieteam).

Het STO bestaat uit een sterk front- en backoffice en werkt vanuit één centrale locatie. Vanuit deze vaste uitvalsbasis is het team geografisch verdeeld zodat de medewerkers altijd nabij kunnen werken. We werken *lokaal* waar mogelijk, *regionaal* waar nodig en *landelijk* als het moet.

Onderzoek van de KPMG in opdracht van Ministerie van VWS en de VNG (november 2019) laat zien dat een lokaal team minimaal de volgende basisfuncties moet uitvoeren:

1. Oog houden voor de veilige leefomgeving van de inwoner.

2. Tijdig signaleren van de vraag door verbinding te maken met de wijk, te investeren in preventie en outreachend te werken.
3. Vindbare en toegankelijke hulp bieden en een goede screening uitvoeren.
4. Handelen met een brede blik, verhelder de vraag, biedt ondersteuning, beleg regie en houdt een vinger aan de pols.
5. Verzamel inzichten, ga erover in gesprek en durf te veranderen.

Het STO voert deze basisfuncties uit, en gaat verder dan dat. Het STO richt zich met nadruk op het normaliseren, collectivieren en het benutten van buurt- en dorpsnetwerken.

3.2 Integrale en deskundige toegang tot ondersteuning

Het Sociaal Team Overbetuwe heeft één integrale toegang voor alle (ondersteunings)vragen van inwoners. Deze is zowel fysiek, telefonisch als digitaal bereikbaar. De medewerkers die de vragen oppakken zijn onze belangrijkste krachten. Zij hebben de brede kennis en vaardigheden voor optimale vraagverheldering zodat iedere vraag op de juiste plek terecht komt. Het perspectief van de inwoner staat hierbij altijd centraal, evenals de mogelijkheden in de directe omgeving van de inwoner. Bij ondersteuningsvragen wordt een keukentafelgesprek gepland. Bij dit gesprek wordt breed (alle levensdomeinen) gekeken naar de vraag en naar de mogelijkheden van de inwoner, het gezin en de mogelijkheden van hulp uit de eigen omgeving, en de ondersteuningsbehoefte van bijvoorbeeld de partner of de mantelzorger. Samen met de inwoner wordt vervolgens een ondersteuningsplan opgesteld.

3.3 Kernwaarden ondersteuning STO

De professionals van het Sociaal Team Overbetuwe werken volgens een aantal kernwaarden en vanuit een bepaalde houding. We zullen voortdurend investeren in training en intervisie zodat de professionals volgens onze kernwaarden kunnen werken.

De ondersteuning aan onze inwoners is:

- ✓ *In de basis informeel en collectief:* zorg voor elkaar en collectieve oplossingen gaan voor individuele ondersteuning. En lichte ondersteuning gaat altijd voor aan specialistische ondersteuning.
- ✓ *Ondersteunend:* het eigen plan van de inwoner is vertrekpunt, de professional is hier ondersteunend aan en laat de regie bij de inwoner.
- ✓ *Systemisch en één huishouden, één plan, één regisseur:* er is oog voor de inwoner én zijn gezin of netwerk, we organiseren coördinatie van ondersteuning (één huishouden, één plan, één regisseur) vanuit een systeemgerichte benadering.
- ✓ *Menselijk:* de focus ligt op wat nodig is voor het welbevinden van de inwoner.
- ✓ *Present:* zichtbaar aanwezig en ingebed in de sociale structuur in de dorpen en wijken.
- ✓ *Professioneel:* deskundig, met mandaat.
- ✓ *Legitiem:* voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en te verantwoorden.

We vinden het belangrijk dat onze professionals luisteren en coachen en niet te zeer adviseren. De volgende elementen zijn kenmerkend voor onze houding:

- ✓ *Vertrouwen:* vertrouwen in de inwoner, in de professional en in elkaar is de basis. De regie ligt bij de inwoner zelf.
- ✓ *Vernieuwen:* de samenleving is continu in ontwikkeling, we staan niet stil en bewegen mee.
- ✓ *Versterken:* de ondersteuning richt zich op de inwoner zelf, we spreken hen aan op hun kracht en niet op hun zwakte. Hierbij kijken we ook de systemen rond de inwoner en de omgeving. We normaliseren en ontzorgen, en we problematiseren niet.
- ✓ *Verbinden:* samenwerking is de basis, onze medewerkers en onze partners, zoeken de verbinding en benutten elkaars expertise.
- ✓ *Verplaatsen:* onze expertise is altijd gericht op het faciliteren van onze inwoners.

4 Onze activiteiten

Op basis van onze ambitie en de lessen die we de afgelopen jaren geleerd hebben, formuleren we onze activiteiten. In dit beleidsplan beschrijven we de activiteiten en beleidskeuzes op hoofdlijnen. De wijze waarop we concreet uitvoering geven aan onze ambitie en doelen wordt beschreven in het uitvoeringsplan Sociaal Team Overbetuwe (bijlage) en in andere uitvoeringsplannen, zoals de participatiewet of het armoedebeleid. In dit hoofdstuk vatten we de belangrijkste activiteiten voor de komende jaren samen per ambitiethema.

4.1 Inwoners van Overbetuwe hebben zorg voor elkaar

➤ Dorpsprofielen en dorpsagenda's faciliteren

Zorg voor elkaar is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van inwoners zelf, waarbij we hen faciliteren indien dat nodig is. Dit doen we bijvoorbeeld door de dorpsprofielen waarmee we inzicht krijgen in de opgaven van de dorpen en wijken. Op basis van de informatie uit de dorpsprofielen kunnen inwoners een dorpsagenda maken. Een dorpsagenda is een agenda van het dorp zelf, over de toekomst van het dorp, de leefbaarheid, voorzieningen en burgerschap. Deze agenda geeft richting aan de ontwikkeling van een dorp en kan richting geven aan keuzes van de gemeente. Hieruit volgt dan ook een agenda voor de gemeente: welke voorzieningen worden gemist, welke ondersteuning is nodig, etc. Onze welzijnswerkers (van Forte Welzijn) en kernadviseurs vervullen een belangrijke rol bij het verbinden van de verschillende agenda's en het faciliteren van inwoners.

➤ Eenzaamheid signaleren en voorkomen

Het verminderen van eenzaamheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Gemeenschapszin, je bekommeren om je buurman is uitgangspunt. Vanuit deze insteek nemen we deel aan het landelijk programma *Eén tegen eenzaamheid* en zetten ons in op het versterken van gemeenschapszin om eenzaamheid te signaleren en voorkomen. Onze 75+-huisbezoeken leveren hier een belangrijke bijdrage aan.

➤ Vrijwilligersondersteuning

De gemeente ondersteunt, faciliteert, verbindt en stimuleert vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. We ondersteunen, verbinden en stimuleren vrijwilligers(organisaties). Naast het verstrekken van subsidie gaan we ons vrijwilligerssteunpunt verder versterken en verbreden. Zoals het organiseren van een centraal opleidingspunt voor vrijwilligers en het bieden van lokale en kleinschalige waarderingsactiviteiten.

➤ Mantelzorgondersteuning en -waardering

We versterken Forte Mantelzorg als centraal punt voor mantelzorgers voor ondersteuning, waardering en netwerkversterking. We richten een klankbordgroep met mantelzorgers op om hun ervaringen op te halen. Extra aandacht gaat naar jonge en werkende mantelzorgers, mensen met NAH, afasie en een beperking. Tot slot zetten we in op een dementievriendelijk Overbetuwe.

4.2 Inwoners voelen zich vitaal, iedereen telt en doet mee

➤ Participatiewet: 'Van cliënt naar kandidaat'

We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan participatie, 'Van cliënt naar kandidaat' (2019-2020), we zorgen voor een vervolg op dit plan als onderdeel van onze integrale benadering. We richten ons hierbij op de volgende onderdelen:

- Overbetuwe kent alle kandidaten en kan ze verbinden aan een integraal participatietraject dat aansluit bij de mogelijkheden en de ondersteuningsbehoefte.
- Kandidaten worden gefaciliteerd in hun zelfstandigheid, ondersteund in hun eigen leefomgeving en aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid.

➤ Maatwerkvoorzieningen ombuigen tot algemene voorzieningen

We willen mensen minder afhankelijk maken van geïndiceerde zorg (maatwerkvoorzieningen), daartoe verbreden we ons aanbod met algemene voorzieningen waarbij ontmoeten centraal staat. Hierbij hanteren we een aantal criteria:

- We hebben een inclusieve benadering en denken niet in doelgroepen.
- De focus ligt op informele ondersteuning, en het opbouwen van betekenisvolle sociale netwerken.
- De kwaliteit van de voorziening voor de gebruikers blijft gelijk of neemt toe.
- Het aanbieden van de voorziening als algemene voorziening is kostenneutraal of levert een besparing op.

We zien vooral mogelijkheden bij de Wmo, ook rekening houdend met een toenemende behoefte aan Wmo-voorzieningen. Zo willen we delen van de dagbesteding hervormen tot een vrij toegankelijke algemene voorziening. Andere mogelijkheden zijn thuisondersteuning, hulp bij huishouden, vervoer en het omzetten van dagverpleging naar mantelzorg en respijtzorg (in afstemming met zorgverzekeraar).

➤ Preventie en handhaving alcohol

Onder de Drank- en Horecawet zijn gemeenten verplicht om een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol op te stellen. Eind 2020 leveren wij een uitvoeringsplan voor de komende vier jaar op, dat zal worden uitgevoerd samen met onze partners vanuit onderwijs, sport, gezondheid en handhaving. Hierin beschrijven we hoe we de preventie van (problematisch) alcoholgebruik onder jongeren vormgeven en hoe we uitvoering geven aan de controle op en handhaving van de regels rondom de verkoop van alcohol. Onze focus ligt op preventie, daarom richten we ons op bewustwording en kennis over alcoholgebruik bij ouders, jongeren en professionals en het terugdringen van (zwaar) alcoholgebruik.

➤ Middelengebruik in beeld

Middelengebruik door jongeren lijkt de afgelopen jaren toegenomen te zijn in Overbetuwe. Ook lachgas is een actueel thema dat we moeten blijven volgen. We gaan ons nader verdiepen in de omvang en ernst van dit probleem, en de vraag of ons (voorlichtings)aanbod voldoende aansluit bij de behoefte van jongeren en ouders. Indien nodig stellen we een uitvoeringsplan op. Hierbij ligt een sterke relatie met het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol.

➤ Alternatieve vervoersvoorzieningen / vrijwilligersvervoer

We zetten ons in om zelfstandig reizen te bevorderen met hulp van een maatje en om alternatieve vervoersvoorzieningen aan te bieden zoals een buurtbus met vrijwilligers en toegankelijke bussen.

➤ Statushouders doen mee naar vermogen

We hebben en houden alle statushouders in Overbetuwe in beeld. We kennen hen daardoor goed en vinden samen een passend traject waardoor zij kunnen participeren naar vermogen, en een sociaal netwerk kunnen opbouwen. Dit naast hun verplichte inburgeringstraject. Ter voorbereiding op de overgang naar de nieuwe wet Inburgering werken we een uitvoeringsplan uit voor de komende jaren. Hierin komt de (nieuwe) regierol van de gemeente naar voren aangezien we als gemeente nu zelf weer verantwoordelijk zijn voor de inburgering. We zetten in op intensieve taaltrajecten op het niveau dat bij de inburgeraar past. We hebben oog voor gezinshereniging. En we passen we goede begeleiding toe om mensen te laten wennen aan de totaal andere gebruiken en financiële situatie. Hierbij hoort iets terug doen voor hun nieuwe leefomgeving zoals het doen van vrijwilligerswerk. Dit alles met als doel om nieuwe Nederlanders zo snel mogelijk onderdeel uit te laten maken van onze maatschappij.

➤ Armoede: een gezonde financiële basis

We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan armoede:

- De verantwoordelijkheid voor een gezonde financiële basis ligt primair bij inwoners zelf. We faciliteren en activeren inwoners die hier hulp bij nodig hebben.
- We blijven voorzieningen faciliteren waar inwoners fysiek of online hun financiële hulpvragen kunnen stellen (zoals Forte Geldzaken, Sociaalraadslieden spreekuur en het werken met ervaringsdeskundigen).
- We zetten ons in om schuldenproblematiek vroegtijdig te signalen zodat we mensen kunnen helpen om escalatie te voorkomen.

4.3 Ondersteuning is passend en nabij, voor jong en oud

Sociaal Team Overbetuwe: ons integrale samenwerkingsnetwerk

Basisondersteuning is uitgangspunt, regie op complexe vragen en evaluatie na zes maanden:

- Het versterken van ons samenwerkingsnetwerk heeft onze hoogste prioriteit. In het uitvoeringsplan STO is uitgewerkt hoe we dit gaan doen. Een paar elementen lichten we er hier uit:
- *Screening*. We investeren in kwalitatief hoogwaardige screening en vraagverheldering aan de voorkant zodat we onnodige zorg voorkomen en ondersteuning gericht inzetten.
- *Basisondersteuning* zetten we altijd in (uitzonderingen daargelaten) voordat de keuze wordt gemaakt voor specialistische ondersteuning. Na 6 maanden evalueren we de inzet.
- *Één gezin, één plan, één regisseur*. De basis voor de ondersteuning van een gezin is het ondersteuningsplan. In essentie is de inwoner regisseur van zijn eigen hulpvraag¹⁴. Vanuit het STO bewaken we het nakomen van de afspraken in het ondersteuningsplan

¹⁴ Wanneer de inwoner niet in staat is zelf regie te voeren, dan neemt het STO de regie over.

(procesregie). Indien de situatie daarom vraagt vanwege complexiteit, dan organiseren we voor het gezin ook regie op de uitvoering van het ondersteuningsplan (casusregie).

- *Beschikkingsarm werken.* We stappen over op beschikkingsarm werken. Dit draagt bij aan een sterke vermindering van administratieve lasten.
- *Praktijkondersteuner jeugd:* we gaan werken met een praktijkondersteuner GGZ Jeugd (PO GGZ Jeugd), als schakel tussen de huisartsen en de Jeugdzorg, zodat de vraag naar specialistische ondersteuning bij jeugd afneemt.
- *Wijk-GGZ'er:* een wijk-GGZ'er werkt outreachend naar inwoners met complexe problematiek die zorgmijddend zijn en/of geen inzicht hebben in de eigen problematiek.

➤ Onafhankelijke cliëntondersteuning versterken

Onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) kan een belangrijke bijdrage leveren aan het behalen van onze doelen en het voorkomen van onnodige zware ondersteuning. Een inwoner mag altijd gebruik maken van (gratis) onafhankelijke cliëntondersteuning¹⁵. Bijvoorbeeld als hij geen netwerk heeft om op terug te vallen en/of zelf onvoldoende duidelijk kan maken wat zijn/haar hulpvraag is. De gemeente Overbetuwe is door het Ministerie van VWS aangewezen als koplopergemeente OCO in 2020 en 2021. We richten ons op de volgende resultaten:

- *Positionering* cliëntondersteuning ten opzichte van het STO zodat de onafhankelijkheid geborgd is, en laagdrempelig aanwezig is in Overbetuwe.
- *Eigen plan:* we maken een format zodat inwoners een eigen plan kunnen opstellen. In dit plan moet helder zijn wat de inwoner zelf kan, wat binnen zijn of haar netwerk opgepakt kan worden en/of welke vorm van professionele ondersteuning nodig is.
- *Informele cliëntondersteuners:* we werven en trainen ervaringsdeskundigen en vrijwilligers zodat we hen in kunnen zetten als informele cliëntondersteuner.
- *Training:* we gaan verwijzers en leden van het Sociaal Team trainen over wetgeving, onze visie en procesafspraken. Hierbij laten we een inwoner participeren waardoor de onafhankelijke cliëntondersteuning een eigen gezicht en meer kleur krijgt.
- *Toeleiding naar de Wlz:* we schakelen de OCO actief in wanneer ondersteuning van inwoners niet binnen de Wmo of Jeugdwet past maar binnen de Wlz, zoals jongeren zonder perspectief op verbetering of beschermd wonen.

➤ Verbinden onderwijs, (gezondheids-)zorg en ondersteuning

Veel problemen die in de samenleving geïdentificeerd worden, kunnen een symptoom zijn van onderliggende vraagstukken. Bijvoorbeeld verzuim op school, overgewicht bij kinderen, depressie of verslaving. Een duurzame verandering vraagt vaak meer dan alleen het verbeteren van de leefstijl. We zien veel kansen, in het belang van de inwoner, door de samenwerking tussen verschillende domeinen te verstevigen. We maken een plan van aanpak om deze verbinding te realiseren en zetten hierbij in op de samenwerking van het STO met:

- *Huisartsen* (reeds in gang gezet). We hebben reguliere afstemming met vertegenwoordigers van alle huisartsengroepen (hagro) in Overbetuwe en de jeugdartsen.
- *Gecertificeerde instellingen.* We versterken onze samenwerking met de GI's zodat we meer zicht krijgen op de verwijzingen naar zware jeugdzorg.
- *De zorgverzekeraar.* We willen meer samen optrekken met de zorgverzekeraar.
- *Het netwerk van geboortezorg,* investeren in ouderschap vanaf de zwangerschap.
- *De 1^e lijnszorg¹⁶, de kindergezondheidscoach (GO!), de partners van Overbetuwe Beweegt en Jongeren op gezond gewicht (JOGG)* in het kader van overgewicht en obesitas als symptoom voor onderliggende problematiek.
- *Het onderwijs en de kinderopvang.* Verbeteren van de lokale ondersteuningsstructuur op school en de kinderopvang in samenwerking met het STO.

¹⁵ Het gratis aanbieden van onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijke taak in de Wmo.

¹⁶ Zoals huisartsen, jeugdartsen, psychologen, diëtisten e.d.

- *De jeugdgezondheidszorg (JGZ):* we versterken de samenwerking met de JGZ zodat de JGZ voor gezinnen waar zorgen over zijn, een breed onderzoek kan doen en waar nodig casusregie kan leveren bij kinderen met opvoed- en opgroeiproblematiek.

➤ Verbreden laagdrempelige collectieve en/of informele ondersteuning

We kunnen nog meer gebruik maken van het groepsaanbod van de welzijnspartners, maar ook van informeel aanbod zoals dat van sport- en wijkverenigingen. Hierbij moet de vraag altijd centraal staan, door present te zijn, trends te volgen en te evalueren. Onze welzijnspartners gaan hun (groeps)aanbod bundelen zodat de keten compacter wordt. Daarnaast onderzoeken we welke laagdrempelige ondersteuning voor jeugd toegevoegd kan worden zodat voorzien wordt in een behoefte. Bijvoorbeeld:

- Mentorschap en buddytrajecten zoals: steunouder, JIM (jouw ingebrachte mentor).
- Voorlichting en jeugdhulp op school, BSO+.
- Verstevigen school maatschappelijk werk zodat ook ruimte is voor preventieve kind gesprekken en vroegsignalering voor leerkrachten en mentoren.

➤ Zorg binnen onderwijs

Gemeente en onderwijs dragen in het kader van de Jeugdwet en de wet voor Passend Onderwijs de gezamenlijke verantwoordelijkheid goede ondersteuning te regelen voor jeugdigen die dat nodig hebben. In de praktijk levert de uitvoering van deze wetten vaak onduidelijkheid op over wie nu voor welke zorg verantwoordelijk is, wie wat moet betalen en hoe zorg thuis en op school goed en afgestemd georganiseerd kan worden. We gaan daarom zorgen voor kaders en afspraken over de verantwoordelijkheid van het onderwijs, de samenwerkingsverbanden en de gemeente / het STO wat betreft Zorg Binnen Onderwijs.

➤ Verbeteren aanpak dyslexie

We willen het proces en de toegang tot dyslexie-ondersteuning verbeteren. Zodat we zwakke lezers vroegtijdig signaleren en ondersteunen en we het aantal diagnoses omlaag kunnen brengen. De dyslexie-aanbieders in Overbetuwe werken momenteel een plan uit, samen met het onderwijs, het samenwerkingsverband Passend Wijs en de gemeente.

➤ Verstevigen aanpak bij onveilige situaties

Individuele en sociale veiligheid kan alleen maar bestaan wanneer aandacht is voor grensoverschrijdend en onveilig gedrag. Dit doen wij door:

- Aandacht geven aan en communiceren over sociale veiligheid bij inwoners (bijvoorbeeld op primair en voortgezet onderwijs)
- Investeren in het signaleren van grensoverschrijdend en onveilig gedrag door professionals en faciliteren handelingsbekwaamheid.
- Lokaal uitvoering geven aan de landelijke wetgeving Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg en programma Geweld hoort nergens thuis.
- We werken onze lokale aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling uit op basis van het regionale beleidskader. Hierbij ligt de nadruk op de positionering en borging van het interventieteam in het STO en het verstevigen van de samenwerking met Veilig Thuis, met aandacht voor een goede taakafbakening.

➤ Doordecentralisatie beschermd wonen

Voor het onderdeel beschermd wonen wordt in de regio momenteel een plan opgesteld gericht op de verdere doordecentralisatie van beschermd wonen. De financiële aspecten van deze verdere decentralisatie betreffen een traject dat tien jaar in beslag zal nemen. De plannen voor beschermd wonen zullen afzonderlijk aan de raad worden voorgelegd.

➤ Voorkomen en afschalen van zware zorg (verblijf) en versterken pleegzorg/gezinshuizen

We werken regionaal samen om het aantal (dreigende) uithuisplaatsingen en het aantal jongeren in verblijf te verminderen (regionaal perspectiefoverleg). We starten een

'overlegtafel' met 2^e- en 3^e-lijns specialisten om Verblijf te voorkomen en om te buigen naar ambulant. Daarnaast zetten we in op het versterken van pleegzorg en gezinshuizen.

4.4 Inwoners hebben mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen (m.n. jeugd)

➤ Opgroeien en ontwikkelen en ondersteunen bij ouderschap

De gemeente Overbetuwe wil dat jongeren veilig, gelukkig en gezond kunnen opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen bijdragen aan de maatschappij. Dit willen we bereiken in samenspel met hun ouders, hun omgeving en (vrijwilligers)instellingen. We willen opvoed- en opgroevragen normaliseren door licht- pedagogische opvoedondersteuning nabij te brengen. We richten ons op het stimuleren van een gezonde levenswijze, gezonde kinderopvang, beweegprogramma's en de gezonde school. Hiermee maken we kinderen en opvoeders bewust van het belang van gezonde voeding, beweging en spelen. Voldoende mogelijkheden én middelen zijn daarbij van belang. Hierbij is uitgangspunt dat we geen onnodige bemoeienis met 'het gewone leven' hebben, en geen aparte structuren gaan optuigen. Inzet is gericht, en zoveel mogelijk onderdeel van onze reguliere netwerken.

We stimuleren een doorlopende leer- en ontwikkellijn:

- We bieden vanuit één visie en aansluitend op ontwikkelfasen van gezinnen het aanbod van de jeugdgezondheidszorg, verloskundepraktijken, consultatiebureaus, peuterspeelzalen en het onderwijs aan.
- De preconceptieperiode, zwangerschap en de eerste twee levensjaren zijn cruciaal in de ontwikkeling van elk kind. Daarom omarmen we de uitgangspunten van het Actieprogramma Kansrijke start: investeren in de eerste 1000 dagen van kwetsbare kinderen met als doel alle kinderen een Kansrijke Start te geven.
- We investeren in collectief groepsaanbod voor ouderschapsvragen gericht op het versterken en normaliseren van ouderschap vanaf de zwangerschap t/m de puberleeftijd. We doen dit door ouders als ervaringsdeskundigen met elkaar in contact te brengen (Centering Pregnancy en Centering Parenting en ouderavonden als Ik & Mijn Peuter, Schoolgaandekind en Puber).
- Professionals bundelen samen met ouders de krachten om te realiseren dat ieder kind passend onderwijs krijgt. Dit begint bij signalering door het consultatiebureau. We adviseren ouders actief om gebruik te maken van peuteropvang en we proberen achterstanden te voorkomen door kinderen met een achterstand in taal- en spraakvaardigheden toe te leiden naar een voor- en vroegschoolse educatie (VVE) voorziening. Binnen het onderwijs realiseren we een passend niveau van basisondersteuning (vanuit schoolarts, orthopedagoog, school maatschappelijk werker). Daar waar kinderen dreigen uit te vallen maken we gebruik van de afspraken uit het regionale thuiszitterspact en aanpak voortijdig schoolverlaten.

➤ Overgang van adolescentie naar volwassenheid (18-/18+)

Jongeren die zorg en ondersteuning ontvangen en 18 jaar worden, vallen daarna meestal niet meer onder de Jeugdwet maar onder de Wmo. Deze knip brengt de moeilijkheden met zich mee die niet in het belang zijn voor de inwoner. We gaan hiertoe de verschillende elementen die

belangrijk zijn, zoals onderwijs, werk, dagbesteding en ondersteuning, meer op elkaar afstemmen.

➤ Kinderen en jongeren doen en beslissen mee

- We stimuleren kinderopnameparticipatie door middel van een Kinderburgemeester.
- In speelprojecten 12+ zijn jongeren een aparte doelgroep die we rechtstreeks benaderen om wensen op te halen, mee te beslissen en te helpen.
- We geven jongerenparticipatie vorm door jongeren te vragen bij welke thema's ze veranderingen willen aanbrengen. En door jongeren te bevragen over beleidsontwikkelingen die ook hen treffen binnen de gemeente.
- Het lokale jongerenwerk stimuleert jongeren om zich veilig te ontwikkelen tot zelfstandige mensen in het eigen dorp en in de samenleving. Met *Geld(t) voor jou* ondersteunt het jongerenwerk jongeren bij financiële gevolgen van de overgang naar volwassen worden.
- Via het Jongerenennetwerk kunnen jongeren die zorg voor jeugd nodig hebben terecht met al hun vragen en in gesprek komen met andere jongeren. Als een jongere ondersteuning nodig heeft, kan die een beroep doen op een buddy.

➤ Gezonde leefstijl als stimulator van ontwikkeling

Sporten en bewegen leveren een belangrijke bijdrage leveren aan onze sociale doelen. Zoals het vergroten van de leefbaarheid, een gezonde leefstijl en gemeenschapsvorming. Vanuit de activiteiten op dit vlak zoeken we nadrukkelijk de verbinding met het STO.

- Onder de noemer Overbetuwe Beweegt werken we samen met sportverenigingen, sportaanbieders, onderwijsinstellingen, kinderopvangorganisaties, peuterspeelzalen, bedrijfsleven, zorgpartijen, welzijnsinstellingen en andere maatschappelijke organisaties.
- We stimuleren een gezond gewicht bij de jonge generatie. *Jongeren op gezond gewicht* (JOGG) is een intensieve samenwerking tussen de gemeente, sport, huisartsen, GGD onder regie van Overbetuwe Beweegt. Het leefstijlinterventieprogramma richt zich daarnaast ook op obese jongeren; een zowel preventieve als curatieve aanpak.
- We faciliteren *Toppers bij jou op school*, gericht op het bevorderen van een sportieve en gezonde leefstijl bij leerlingen.

➤ Taal- en digitaal vaardige inwoners en laaggeletterdheid

Onderzoek wijst uit dat geletterde inwoners een betere gezondheid hebben¹⁷. We zien dat laaggeletterdheid vaak van generatie op generatie wordt overgedragen. Dat patroon willen we doorbreken. Samen met de bibliotheek, ROC Rijn IJssel, partners en vele vrijwilligers bieden we een divers educatieaanbod dat aansluit bij de behoefte van inwoners. We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan laaggeletterdheid 20-21. Dit plan wordt geactualiseerd op basis van het Regionaal Educatie Programma dat eind dit jaar opgesteld wordt.

- De focus ligt op het herkennen, doorverwijzen en begeleiden bij laaggeletterdheid binnen lokale netwerken.
- Binnen het lokale Taalnetwerk Laaggeletterdheid zorgen we voor een samenhangende dienstverlening bestaande uit laagdrempelige ondersteuning en een zo volledig mogelijk (in)formeel educatieaanbod rond taal, rekenen en digitale vaardigheden. Zodat inwoners beter in staat zijn hun financiën op orde te hebben en werk te krijgen en te behouden.

¹⁷ De effecten van laaggeletterdheid op het gebied van welzijn, gezondheid, opvoeding en kansen op de arbeidsmarkt zijn in kaart gebracht in het rapport *Feiten & Cijfers Geletterdheid 2016* van Stichting Lezen & Schrijven in samenwerking met Maastricht University School of Business and Economics Educational Research & Development, 2016.

4.5 Inwoners zijn tevreden met hun leefomgeving

➤ Wonen en zorg

We maken de lokale opgave wonen en zorg inzichtelijk. Dit betreft onder meer een inventarisatie van het woonaanbod en onze voorzieningen zodat inwoners met een beperking of op hoge leeftijd zo lang als mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Op basis van deze inventarisatie zetten we in samenwerking met onze partners in op vernieuwing en verbreding van het aanbod in woonvormen en/of voorzieningen.

We streven naar meer betrokkenheid van inwoners bij beslissingen over hun leefomgeving. Zodat er draagvlak voor oplossingen en besluiten is die de leefbaarheid behouden of versterken. In de omgevingsvisie 2040 van Overbetuwe is dan ook opgenomen dat we met een andere inrichting van de ruimte gezond gedrag proberen te bevorderen en bij te dragen aan een betere leef kwaliteit. Dit is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen het sociale en fysieke domein, dit willen we verder versterken, zodat de inwoner centraal staat.

➤ Ontmoetingsplek nabij

We stimuleren en faciliteren dat er nabij inwoners laagdrempelige ontmoetingsplekken zijn waarbij inwoners bij voorkeur in the lead zijn, en de gemeente faciliteert.

Ontmoetingsplekken kunnen heel divers zijn. Denk aan een gemeenschapshuis, of een ontmoetingsplek bij een sportvereniging of de bibliotheek. Daarom gaan we inventariseren of er voldoende ontmoetingsplekken zijn in de dorpen en wijken, en wat nodig is om dit te verbreden.

4.6 Voorzieningen en ondersteuning zijn betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief goed

➤ Communicatie: actief en duidelijk

We hechten veel waarde aan enerzijds het verstrekken van actieve en duidelijke communicatie richting onze inwoners. En anderzijds luisteren naar onze inwoners en hun behoeften.

- We luisteren naar onze inwoners en halen actief op wat de behoefte en ervaringen van inwoners en hun naasten (zoals de partner of de mantelzorg) zijn.
- We zorgen voor duidelijke informatie, vindbaar en toegankelijk, zowel digitaal (inclusief voorleesfunctie) als op papier.
- We zorgen voor nog betere bereikbaarheid, fysiek, telefonisch en digitaal.
- We zetten ons in voor het vergroten van de bekendheid van het bestaan van onafhankelijke cliëntondersteuning bij inwoners en professionals.

In de quickscan naar digitale toegankelijkheid scoort de website van de gemeente Overbetuwe op veel punten positief. Een aantal aandachtspunten uit deze quickscan pakken we op:

- Website. We actualiseren onze website, en screenen deze op toegankelijkheid en leesbaarheid. We verbinden de verschillende pagina's van onze sites over de Wmo en de Jeugdwet tot 1 poort voor heel Overbetuwe waar alle informatie te vinden is.
- Sociale kaart: onderdeel van de integrale poort is de sociale kaart. We verbreden de informatie en maken deze beter zichtbaar.

➤ Omgekeerde en integrale verordening

We maken een integrale verordening voor de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Hierbij verwerken we onder andere:

- PGB-tarief eigen netwerk en toets op kwaliteit.
- Duidelijkheid over gebruikelijke versus boven-gebruikelijke zorg door ouders.
- Afwegingskader woonvoorzieningen en scherper normenkader huishoudelijke hulp.

➤ Toezicht, handhaving en fraudebestrijding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor toezicht, handhaving en fraudebestrijding. Dat geldt voor de uitvoering van de Participatiewet, het toezicht op de Wmo (kwaliteit en rechtmatigheid) en de Jeugdwet (rechtmatigheid). Bij de uitvoering van toezicht en handhaving (inclusief fraudepreventie) voor het sociaal domein werken we samen met de regio (MGR). Bij de inzet van voorzieningen vanuit de Jeugdwet en de Wmo ligt de focus op handhaving gericht op de belanghebbende. En handhaving en toezicht gericht op de zorgverlener(s). Bij de uitvoering van de Participatiewet is handhaving (vrijwel) alleen gericht op de belanghebbende.

➤ Nieuwe, integrale subsidieregulering

We maken een integrale subsidieregulering voor het sociaal domein Overbetuwe (voor kleine en grote subsidies) op basis van onze doelen. Zodat we een duidelijk afwegingskader hebben op basis waarvan wij subsidie al dan niet verstrekken.

➤ Monitoring en registratie optimaliseren

Één van de belangrijkste instrumenten om te volgen of we onze doelen behalen en grip te krijgen op onze uitgaven, is een betrouwbare monitoring. Monitoring van de resultaten van onze inzet op basis van kpi's. Hierbij werken we nauw samen met onze partners zodat we een volledig beeld krijgen van het resultaat van onze inzet. We brengen een jaarlijkse monitor uit op basis waarvan ons uitvoeringsplan bijgestuurd kan worden (zie hoofdstuk monitoring en prestaties).

Ons streven de administratieve druk terug te dringen, de resultaten te kunnen monitoren, te werken met een duidelijkere taakafbakening en het neerzetten van de regiefunctie maakt dat we ons registratiesysteem nader moeten onderzoeken en vereenvoudigen. We willen onze administratieve processen verbeteren, en uiteindelijk een inwonersportaal creëren zodat inwoners hun eigen dossier kunnen inzien.

➤ Maatregelen betaalbaarheid

Van veel van bovengenoemde activiteiten verwachten we een financieel effect. Daarnaast zetten we een aantal specifieke maatregelen in om onze financiële opgave te behalen.

- We zorgen voor een gedegen administratie waaruit we betrouwbare managementinformatie kunnen genereren die toegerust is op beleidskeuzes.
- Samen met de partners van het STO gaan we een intensief traject in om de gewenste efficiency-maatregelen te kunnen verwezenlijken. Naast bovengenoemde activiteiten kijken we ook naar maatregelen als het her-indiceren van bijvoorbeeld huishoudelijke hulp.
- In Overbetuwe blijven we de komende jaren onderzoeken hoe we, vanuit de regionale aanbesteding, het aantal aanbieders dat ondersteuning biedt in Overbetuwe

overzichtelijk kunnen houden, met een focus op de lokale situatie en het lokale netwerk in Overbetuwe. Mogelijk gaan we werken met omzetplafonds.

5 Financieel kader basis ondersteuning, Wmo en Jeugdwet

We hebben een forse opgave om de uitgaven voor de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet beheersbaar te houden. In dit hoofdstuk geven we een beeld van ons financieel kader voor de komende vier jaar. De Participatiewet laten we buiten beschouwing, aangezien de middelen die we van het Rijk krijgen afhankelijk zijn van het aantal uitkeringsgerechtigden.

We maken voor de Wmo en Jeugdwet onderscheid tussen 3 categorieën: basisvoorzieningen, Wmo maatwerkvoorzieningen en Jeugd maatwerkvoorzieningen. We bevriezen het financieel kader voor de Wmo en jeugd voor de komende vier jaar. Vanaf 2021 verlagen we het budget voor maatwerkvoorzieningen Jeugd jaarlijks met € 500.000. Om dit te realiseren zetten we een set van maatregelen in. Hierover rapporteren we bij de bestuursrapportages. De belangrijkste maatregelen waarvan we een financieel effect verwachten zijn:

- Maatwerkvoorzieningen ombuigen tot algemene voorzieningen, te beginnen met dagbesteding.
- Inzet van een praktijkondersteuner jeugd in samenwerking met huisartsen. Zodat er een goede screening plaatsvindt, en de behoefte aan specialistische jeugd-ggz kan verminderen.
- Basisondersteuning altijd inzetten voordat de keuze wordt gemaakt voor specialistische ondersteuning. We zorgen voor regie op complexe vragen en evaluatie na zes maanden.
- Budgetplafonds invoeren en werken met vaste groep lokale aanbieders waarmee we samenwerken in Overbetuwe.

De hieronder beschreven financiële kaders zijn niet te herleiden in de programmabegroting, omdat in de programmabegroting ook posten zitten die we niet meenemen in onderstaand kader. Denk aan kapitaallasten en personeelslasten.

	-2020-	-2021-	-2022-	-2023-	-2024-
Basis voorzieningen	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672
Wmo maatwerkvoorzieningen	€ 6.921.514	€ 6.921.514	€ 6.921.514	€ 6.921.514	€ 6.921.514
Jeugd maatwerkvoorzieningen	€ 18.371.450	€ 17.871.450	€ 17.371.450	€ 16.871.450	€ 16.371.450
Totaal Wmo en Jeugd	€ 29.198.636	€ 28.698.636	€ 28.198.636	€ 27.698.636	€ 27.198.636

NB Op deze bedragen is géén prijsinflatie toegepast. We hanteren in de begroting 2021 een prijsinflatie van 1,7% op de prijsgevoelige kostenplaatsen, dit betreft een bedrag van € 385.000 voor bovenstaand financieel kader. In de begroting is centraal een stelpost opgenomen voor alle prijsinflatie.

Onzekere factoren financieel kader

Een aantal factoren kan van invloed zijn op bovenstaand financieel kader.

- De gevolgen van het corona-virus en de maatregelen die daarvoor getroffen zijn, en het effect op de werkgelegenheid of de ondersteuningsbehoefte van onze inwoners.
- De opneemfinanciering van de Jeugdwet en de WMO.
- Het recht van de wettelijke verwijzers naar zorg.
- Discussie over het woonplaatsbeginsel. Dit kan voor Overbetuwe flinke impact hebben vanwege de vestiging van de OGH-stichting.
- De herziening van het jeugdzorgstelsel met aangepaste financiën.

6 Monitoring en prestaties: een eerste schets

Voor doelstelling 1 tot en met 4 werken we met een monitor en kpi's. De manier waarop we de realisatie van doelstelling 5 en 6 monitoren wordt onderdeel van de verschillende uitvoeringsplannen voor deze thema's.

Het Sociaal team Overbetuwe richt zich samen met haar netwerkpartners op het faciliteren en stimuleren van een sterke sociale basis van en voor de inwoners van Overbetuwe; in eerste instantie zorg voorkomen én daar waar deze zorg nodig is deze dichtbij, bereikbaar, kwalitatief goed, integraal en betaalbaar te organiseren binnen een sterk voorliggend veld. Daarbij streven we naar een sterkere sturing op kwaliteit, resultaten en voortgang aan de hand van kritische prestatie indicatoren (KPI's) op basis van een betrouwbare monitor; minder op inzet die gepleegd is door het Sociaal team Overbetuwe. De belangrijkste manier om de resultaten van onze aanpak zichtbaar te maken vormen de KPI's. De basis hiervoor wordt geleverd door de monitor Sociaal Domein Overbetuwe.

Met de monitor Sociaal Domein Overbetuwe hebben we de afgelopen jaren duiding gegeven aan de ontwikkeling in het sociaal domein aan de hand van factsheets. We hebben in het verleden vooral gemonitord op inspanning en te weinig op het resultaat voor de inwoner. Daarom zijn we in 2019 gestart met het formuleren van KPI's die gerelateerd zijn aan onze ambities. De Monitor Sociaal Domein wordt verbeterd, en zal 4 keer per jaar verschijnen in de vorm van een schriftelijke rapportage aan bestuur en raad. Daarin zal de voortgang rond kpi's worden beschreven. Daarnaast zal de nieuwe monitor digitaal en op real time basis sturingsinformatie leveren over de kpi's waarmee het STO direct kan bijsturen als dat nodig is.

Hieronder schetsen we een eerste beeld van de beoogde prestaties en KPI's met streefwaarden voor de realisatie van doelstelling 1 tot en met 4. De KPI's richten zich op de outcome, het effect voor onze inwoners. We gaan dit meten middels kwalitatieve gesprekken met inwoners. Dit is nadrukkelijk een eerste schets! Wij werken deze gedurende de zomer samen met het STO en andere partners verder uit op basis van toegevoegde waarde, meetbaarheid en haalbaarheid. Ook het externe bureau dat ons gaat helpen met de monitor, vragen we advies. Zodat we op 1 januari 2021 een nulmeting kunnen doen en de voortgang kunnen gaan volgen. Op basis van deze nulmeting stellen we de streefwaarden bij.

Prestaties en kpi's

Hoofddoel	Subdoel	Prestatie / dienst (registratie)	KPI: resultaat voor de inwoner (kwalitatieve meting)
1: Zorg voor elkaar	Mantelzorgers voelen zich gewaardeerd, ondersteund en niet overbelast.	Het aantal mantelzorgers dat zich na ondersteuning minder overbelast voelt, blijft stabiel dan wel neemt toe (<i>nadere uitwerking door Forte</i>). Het aantal geregistreerde mantelzorgers neemt toe met 10% (<i>nadere uitwerking door Forte</i>).	Mantelzorgers voelen zich ondersteund en gezien zodat zij hun naaste kunnen ondersteunen zonder zelf te zwaar belast te worden (<i>jaarlijks gesprek klankbordgroep mantelzorgers</i>).
	Inwoners zetten zich vrijwillig in voor de samenleving en zijn hiertoe toegerust	Minimaal 75% van de vrijwilligers die actief zijn binnen de vrijwilligerszorg voelt zich voldoende toegerust om de hulpvrager te begeleiden (<i>nadere uitwerking van soorten vrijwilligers en streefwaarde door Forte</i>). Het aantal bewonersinitiatieven dat na een jaar ondersteuning zelfstandig als mogelijk verder kan, neemt toe (<i>registratie Forte</i>).	Vrijwilligers voelen zich toegerust bij de uitvoering van hun activiteiten of de ondersteuning van inwoners bij (lichte) hulpvragen (<i>uitwerking door Forte</i>). Er is een toenemend aantal 'zelfsturende' bewonersinitiatieven (<i>uitwerking door opbouwwerk Forte</i>).
	Inwoners van Overbetuwe hoeven zich niet eenzaam te voelen.	Het aantal mensen dat zich eenzaam voelt stabiliseert of neemt af (<i>GGD-monitor</i>).	Inwoners van Overbetuwe weten wat ze kunnen doen als ze zich eenzaam voelen, of als iemand in hun omgeving zich eenzaam voelt (<i>uitwerking door Forte</i>).
	Inwoners hebben een gezonde financiële basis.	60% van de beëindigde re-integratie-voorzieningen heeft als resultaat (<i>registratie STO</i>): - Gedeeltelijke uitstroom naar werk, of - Volledige uitstroom naar werk, of - Bemiddelbaarheid naar werk.	Na een toename in 2020 neemt het aantal personen dat afhankelijk is van een uitkering geleidelijk af in de jaren daarna.
2: Inwoners zijn vitaal en doen mee naar vermogen	Inwoners zijn in staat hun leven naar eigen wens vorm te geven.	Jaarlijks stijgt 15% van de kandidaten per profiel (trede op de P- ladder) een trede (<i>registratie STO</i>).	Onze inwoners kunnen zich ontwikkelen en steeds meer deelnemen aan het dagelijkse leven (<i>moet nader uitgewerkt worden</i>).
		Van de mensen met arbeidsbeperkingen die een uitkering ontvangen, doet 70% arbeidsmatige activiteiten (<i>registratie STO</i>).	Idem.

		De doorlooptijd voor uitstroming uit trede 0 bedraagt gemiddeld (<i>Forte werkt de streefnorm uit</i>).	Idem.
3: Ondersteuning is passend en nabij	Ondersteuning wordt bij voorkeur indicatief, collectief en nabij de inwoner aangeboden.	Het aantal collectieve oplossingen voor ondersteuningsvragen neemt toe, zoals huiskamers, buurtsoepie, etc. (<i>registratie Forte</i>).	Inwoners van Overbetuwe kunnen met hun vragen en oplossingen in toenemende mate terecht bij collectieve voorzieningen, en voelen zich hierdoor duurzaam ondersteund (<i>moet nader uitgewerkt worden</i>).
	Ondersteuning sluit aan op de vraag, behoefte en mogelijkheden van de inwoner en draagt bij aan het versterken van de zelfredzaamheid	Maximaal 20% van de ondersteuningsvragen wordt verwezen naar een maatwerkvoorziening. De rest wordt geholpen (<i>registratie STO</i>): ➤ binnen het eigen netwerk ➤ door middel van een collectieve voorziening ➤ ondersteuning door het STO ➤ WLZ Maximaal 40% van de inwoners met een afgesloten traject, komt binnen een half jaar terug met eenzelfde hulpvraag (<i>registratie STO</i>). Het gaat hierbij om trajecten die betrekking hebben op individuele begeleiding. Voorbeelden zijn: ➤ Forte School (school's cool) ➤ Forte Geldzaken ➤ Maatschappelijk werk ➤ Jongeren coaching ➤ Mantelzorgondersteuning	Inwoners van Overbetuwe met een ondersteuningsbehoefte worden nabij en passend ondersteund zoveel mogelijk duurzaam geholpen. In geval van een terugval is ervaren ze geen drempel om opnieuw hulp te zoeken (<i>moet nader uitgewerkt worden, samen met participatieraad en SGO</i>).
	Ondersteuning is integraal	Bij 75% van de gezinnen met meerdere en complexe ondersteuningsvragen is sprake van, één plan en één regisseur (<i>registratie STO</i>). Daarbij maken we onderscheid in verschillende niveaus: ➤ Casusregie complexe zaken ➤ Jongerenwerk ➤ Gezinscoaching	

		In maximaal x% van de gevallen wordt nog gewerkt met een beschikking (<i>percentage uitwerken, registratie STO</i>)	Inwoners hebben een ondersteuningsplan waar ze zelf een bijdrage aan hebben geleverd, als basis voor de ondersteuning.
	Vroegsignalering en zo snel mogelijk ondersteuning bieden	Wachttijst STO blijft binnen onze norm (uitwerken, <i>registratie STO</i>).	Nvt.
		Doorlooptijd keukentafelgesprek / ondersteuningsplan is maximaal 8 weken (<i>registratie STO</i>)..	Nvt.
4: Voorzieningen zijn toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief goed	Communicatie	Clienttevredenheid over communicatie is minimaal een 7 (<i>jaarlijkse CEO</i>).	Inwoners kunnen informatie op onze site makkelijk vinden.
		Het aantal gebruikers van de sociale kaart neemt toe (<i>gebruik sociale kaart, Forte</i>).	De sociale kaart helpt inwoners en professionals bij het vinden van de weg op het gebied van ondersteuning.
	Zorg en ondersteuning die wij leveren is betaalbaar	Financiële monitoring.	Nvt.
	Voorzieningen zijn toegankelijk (bereikbaar)	Clienttevredenheid over toegankelijkheid is minimaal een 7 (<i>jaarlijkse CEO</i>).	Beleving inwoner over de ondersteuning (<i>middels evaluatie na afloop van ondersteuning</i>).
	Kwaliteit van zorg en ondersteuning blijft minimaal op het huidige niveau.	Clienttevredenheid over kwaliteit is minimaal een 7 (<i>jaarlijkse CEO</i>).	

7 Begrippen en afkortingen

JGZ	jeugd gezondheidszorg
KPI	kritische prestatie indicator
OCO	onafhankelijke cliëntondersteuner
PO GGZ Jeugd	praktijkondersteuner GGZ Jeugd
STO	Sociaal Team Overbetuwe
WLZ	Wet langdurige zorg

0^e-lijn, 1^e-lijn, 2^e-lijn en 3^e-lijnsondersteuning

0^e-lijnsondersteuning is brede basisondersteuning die er voor iedereen is zonder dat je er om hebt gevraagd. Ook de 1^e-lijns ondersteuning is voor iedereen beschikbaar, maar je moet er wel zelf om vragen. De ondersteuning is algemeen, de 1^e-lijnsmedewerkers hebben een brede kennis. 2^e-lijns zorg betreft specialistische zorg, om hiervoor in aanmerking te komen heb je een verwijzing of ondersteuningsplan nodig. Ditzelfde geldt voor 3^e- en 4^e-lijns zorg, dit betreft respectievelijk zeer specialistische en topzorg (bovenregionaal).

Algemeen maatschappelijk werk / social work

Algemeen maatschappelijk werk is een algemene voorziening en omvat laagdrempelige hulp en ondersteuning bij vragen van inwoners, jong en oud, zowel individueel als groepsgericht. Het doel is verbeteren van de zelfredzaamheid en sociaal functioneren van personen of de wisselwerking tussen personen en hun sociale omgeving.

Algemene voorziening

Een algemene voorziening is het aanbod van diensten of activiteiten dat voor iedere inwoner van Overbetuwe (van -9 maanden tot 100+) toegankelijk is zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, en is gericht op maatschappelijke ondersteuning.

Beschermd wonen

Beschermd wonen is een regeling binnen de Wmo voor iedereen die niet meer zelfstandig kan wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek. Wanneer ambulante hulp aan huis ([begeleid wonen](#)) niet voldoende is, wordt middels beschermd wonen een kamer aangeboden in een instelling of [wooninitiatief](#). Hier worden de bewoners intensief ondersteund in de dagelijkse activiteiten. De regie op Beschermd wonen ligt bij de centrumgemeente.

Jeugdzorg

De term *jeugdzorg* is een verzamelnaam voor jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering. De term *jeugdhulp* omvat alle vormen van ondersteuning (lvb, opvoedvragen, opvoedhulp, jeugd-lvb en jeugd-ggz) variërend van licht ambulant tot en met intensieve, zeer gespecialiseerde zorg in een al dan niet gesloten setting (jeugdzorgplus).

Onafhankelijke cliëntondersteuner

Een onafhankelijke cliëntondersteuning staat *naast* de inwoner en kan helpen met het formuleren van de hulpvraag, informatie, advies en voorlichting. Wat kan de inwoner zelf, heeft hij / zij een netwerk, is netwerkversterking nodig? Zodat de inwoner in staat is een eigen plan op te stellen. Desgewenst helpt de onafhankelijke cliëntondersteuner ook met de voorbereiding van een gesprek met het Sociaal Team Overbetuwe, het stellen van vragen en het maken van keuzes. De cliëntondersteuner is onafhankelijk, en doet zelf géén hulpverlening of verwijzing. Een onafhankelijke cliëntondersteuner kan een vrijwilliger of een beroepskracht zijn.

Preventie

Preventie is het geheel van *doelbewuste* initiatieven die erop gericht zijn te voorkomen dat problemen ontstaan. Hierbij vinden we het in Overbetuwe belangrijk dat preventie onderdeel is van onze

lokale netwerken en gericht is op normaliseren en versterken (primaire preventie) en verergering voorkomen (secundaire preventie).

Regie

In essentie is de inwoner regisseur van zijn eigen hulpvraag¹⁸. Voor de uitvoering van het ondersteuningsplan, maken we daarnaast onderscheid tussen procesregie en casusregie.

- Het STO bewaakt het nakomen van de afspraken in het ondersteuningsplan (procesregie). De procesregisseur is een regisseur op afstand. Hij heeft de bevoegdheid om betrokkenen aan tafel te brengen en te controleren op kwaliteit en te leveren ondersteuning zoals vastgelegd in het plan.
- Indien de situatie daarom vraagt vanwege complexiteit, dan organiseren we voor het gezin ook regie op de uitvoering van het ondersteuningsplan (casusregie). Een casusregisseur is een professional die vanuit actieve betrokkenheid bij de inwoner of het gezin regie voert over de eigen inzet én de inzet van anderen in de gaten houdt. Vanuit dat overzicht houdt hij (of zij) het ondersteuningsplan in de gaten en stuurt hij bij.

Sociale basis

Sociale basis is het geheel een informele (vrijwillige) en formele voorzieningen, dienstverlening en relaties in de leefomgeving van mensen die er aan bijdragen dat mensen tot hun recht komen en zich kunnen ontwikkelen.

Vitaliteit

Vitaliteit is de gezonde geestelijke en lichamelijke gesteldheid van mensen. Fysiek (beweging, voeding), mentaal (persoonlijke groei), emotioneel (zelfbewustzijn, relaties) en spiritueel (zingeving).

Jeugdzorg: categorieën en producten

Jeugdbescherming & Jeugdreclassering	Jeugdreclassering	Reclasseringsmaatregelen, samenloop.
	Jeugdbescherming	Onder toezichtstelling en voogdij, binnen het gedwongen kader.
Jeugdhulp met verblijf	Verblijf in gezinshuis	Verblijf bij behandelgroep gezinshuis.
	Pleegzorg	24-uurs en deeltijd plaatsing bij pleeggezin.
	Verblijf terreingebonden	Per dag ZZP 3 t/m 5 voor (L)VG incl. behandeling, deelprestatie tariefklasse E en terreinvoorzieningen.
	Verblijf Jeugdzorg Plus	Jeugdzorg Plus inclusief observatie. Hieronder zijn ook de opvangkosten van illegalen geplaatst.
	Verblijf in leef- of behandelgroep	Residentieel, per dag ZZP 1 t/m 4, deelprestatie GGZ tariefklassen C D F G, logeerweken, fasehuizen,
Jeugdhulp zonder verblijf	Dyslexie	Dyslexietrajecten inclusief diagnose.
	Daghulp	Dagactiviteiten en dagbehandeling, vaak bij een verstandelijke of lichamelijke beperking.
	Jeugd en opvoedhulp	Jeugdhulp niveaus 1 tot en met 4, inzet gedragswetenschapper / WO-professional, therapieën en behandelingen.
	Ambulante begeleiding	Verzamelgroep voor begeleiding (basis, NAH, speciaal en extra), maar ook consultatie en advies, persoonlijke verzorging, en crisis.
	Ambulante GGZ	Basis- en specialistische GGZ inclusief diagnose, voor geestelijke stoornissen zoals depressie, angst, autisme, etc.

Wmo: categorieën en producten

Wonen Rollen Vervoer	WRV voorzieningen	Woningaanpassingen zoals douchestangen, trapliften, drempelhulp.
	WRV Rolstoelen	Rolstoelen, hand aangedreven of met motor.
	WRV Vervoervoorzieningen	Scootmobielen, handbikes, onderhoud en aanpassingen aan vervoersmiddelen, maar geen vervoersdiensten naar dagbesteding.
Dagbesteding	Dagbesteding algemeen	Dagactiviteit en dagbesteding, eventueel VG, LG of GGZ, en module cliëntkenmerk.
	Dagbesteding doof-blinden	Dagactiviteit voor doof-blinden, zwaar.
Hulp bij het huishouden	Hulp bij het huishouden	Huishoudelijke Hulp 1 t/m 3, PGB's en Combi ondersteuning met een begeleidingscomponent.
	HHT voucher	Voucher die een cliënt korting geeft (dus geen volledige vergoeding) op huishoudelijke hulp.
Begeleiding	Mantelzorgcompliment	Een vergoeding van € 250 per jaar aan mantelzorgers.
	Persoonlijke verzorging	Persoonlijke verzorging regulier of speciaal.
	Kortdurend verblijf	Verblijfscomponenten voor GGZ en V&V, en logeren met intensieve begeleidingsvraag.
	Begeleiding zintuiglijk	Begeleiding voor visueel of zintuiglijk gehandicapten, eventueel gespecialiseerde begeleiding.
	Activerend werk	Activerend werk, ontwikkeling naar tredes 2 t/m 5, of oriëntatie.
	Begeleiding specialistisch	Begeleiding speciaal, extra, NAH, bemoeizorg en Psy.
	Begeleiding basis	Begeleiding en Integraal advies. Hoewel PGB's met begeleiding ook voor gespecialiseerde begeleiding en dagbesteding kunnen zijn, wordt het onderscheid niet geregistreerd en zijn alle PGB begeleidingskosten onder Begeleiding Basis geplaatst.

¹⁸ Wanneer de inwoner niet in staat is zelf regie te voeren, dan neemt het STO de regie over.

Bijlage I. De activiteiten per doel

Algemeen

- Jaarlijks gesprek met de samenleving: het volgen van 'de beweging'

1. Inwoners van Overbetuwe hebben zorg voor elkaar

- Dorpsprofielen en dorpsagenda's faciliteren
- Eenzaamheid signaleren en voorkomen
- Vrijwilligersondersteuning
- Mantelzorgondersteuning en -waardering

2. Inwoners voelen zich vitaal, iedereen telt en doet mee

- Participatiewet: 'Van cliënt naar kandidaat'
- Maatwerkvoorzieningen ombuigen tot algemene voorzieningen
- Preventie en handhaving alcohol
- Middelengebruik in beeld
- Alternatieve vervoersvoorzieningen / vrijwilligersvervoer
- Statushouders doen mee naar vermogen
- Armoede: een gezonde financiële basis

3. Ondersteuning is passend en nabij, voor jong en oud

- Sociaal Team Overbetuwe: ons integrale samenwerkingsnetwerk
- Onafhankelijke cliëntondersteuning versterken
- Verbinden onderwijs, (gezondheids-)zorg en ondersteuning
- Verbreden laagdrempelige collectieve en/of informele ondersteuning
- Zorg Binnen Onderwijs
- Verbeteren aanpak dyslexie
- Verstevigen aanpak bij onveilige situaties
- Doordecentralisatie beschermd wonen
- Voorkomen en afschalen van zware zorg (verblijf) en versterken pleegzorg/gezinshuizen

4. Inwoners hebben mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen (m.n. jeugd)

- Opgroeien en ontwikkelen en ondersteunen bij ouderschap
- Overgang van adolescentie naar volwassenheid (18-/18+)
- Kinderen en jongeren doen en beslissen mee
- Gezonde leefstijl als stimulator van ontwikkeling
- Taal- en digitaal vaardige inwoners en laaggeletterdheid

5. Inwoners zijn tevreden met hun leefomgeving

- Wonen en zorg
- Ontmoetingsplek nabij

6. Voorzieningen en ondersteuning zijn betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief goed

- Communicatie: actief en duidelijk
- Omgekeerde en integrale verordening
- Toezicht, handhaving en fraudebestrijding
- Nieuwe, integrale subsidieregeling
- Monitoring en registratie optimaliseren
- Maatregelen betaalbaarheid

Bijlage II. Rollen rond inkoop / subsidierelaties en toezicht Sociaal Domein Overbetuwe

We vinden het belangrijk dat we onze rol als opdrachtgever zakelijk, zorgvuldig en consequent vormgeven. En dat we ons proces rond toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid goed inrichten. Daarom hebben we de verschillende rollen in relatie tot onze opdrachtnemers en partners uitgewerkt voor zowel de subsidie- als de inkooprelaties, en zullen we invulling (gaan) geven aan de beschreven rollen.

1. Relatiemanager: contracteigenaar en budgethouder.

➤ *Eindverantwoordelijk voor:*

- Onderhouden van een goede relatie met de partner.
- Interne communicatie en borging van de afspraken in de gemeentelijke organisatie.
- Sturen op het nakomen van afspraken en verplichtingen door de partner op basis van management- en klachtenrapportages en het gesprek hierover.
- Bewaking van afspraken (betalingen, prijs, indexering, kwaliteit, prestaties).
- Sfsluiten van contracten dan wel opstellen van beschikkingen.
- Tijdig beslissen over wijziging, opzegging of nieuwe overeenkomst / beschikking.
- Toe zien op registratie volgens juiste procedure.

➤ *Proceseigenaar van een aantal ontwikkeling in de samenwerking met partners:*

- Aanjagen van de transformatie / beweging. De relatiemanager neemt partners mee, versterkt het samenwerkingsnetwerk, met aandacht voor kennisdeling, samenwerkingsafspraken, organiseren van netwerkbijeenkomsten, toezien op heldere informatie en communicatie en ondersteuning van de teammanager TUSD bij dit proces.
- Monitoring: sturing op resultaat en het volgen van de voortgang van onze doelen middels kpi's.

2. Contractmanager lokaal: voorwaardenscheppend, toezichthoudend en financieel controlerend voor contracten en subsidies in het sociaal domein Overbetuwe.

➤ *Voorwaardenscheppend:*

- Adviseert relatiemanagers, ambtelijk opdrachtgever en bestuurders over contractuele vraagstukken en (leveranciers)beoordelingen.
- Maakt een strategie inzake contracten / overeenkomsten en leveranciersmanagement.
- Voert contractonderhandelingen en woont relatiegesprekken bij complexe contracten bij.
- Is verantwoordelijk voor stakeholdersmanagement.
- Produceert managementrapportages, signaleert trends in klachten en knelpunten en adviseert over corrigerende maatregelen voor bijsturing.

➤ *Toezichthoudend:*

- Heeft overzicht over het geheel aan contracten / overeenkomsten.
- Stuurt op de continuïteit, kwaliteit en financiële prestaties van de zorgaanbieders.
- Voert financiële screening van contract- of subsidiepartners uit op basis van signalen.
- Zorgt middels officieel besluit dat we een toezichthouder rechtmatigheid Wmo, Jeugdwet, participatiewet en wet meldcode aanwijzen, geeft signalen door voor nader onderzoek en houdt regie op de uitvoering hiervan.
- Is aanspreekpunt voor kwaliteitsmedewerkers en Inkoop SDCG(MGR) ¹⁹ bij signalen voor zowel regionaal als lokaal ingekochte zorg, rechtmatigheid en kwaliteit.
- Vertaalt de transformatiedoelstellingen naar contractuele afspraken en monitort deze.

➤ *Financieel controlerend:*

- Analyseert en adviseert over budgetafwijkingen inclusief het achterhalen van achterliggende oorzaken en (financiële)informatievoorziening op hoofdlijnen.

¹⁹ Of andere partijen die het contractbeheer doen. Zoals de gemeente Renkum dit doet wat betreft de opdrachten voor hulpmiddelen.

- Valideert de inbreng voor de P&C-cyclus voor het sociaal domein.
 - Geeft advies over optimalisatie van de financiële processen en de hiervan afgeleide administratieve organisatie voor het sociale domein.
3. Contractbeheer:
- Registreert alle aangeleverde overeenkomsten binnen het zaaksysteem.
 - Beheert contractgegevens, bewaakt acties en signaleert afwijkingen.
4. Inkoop Sociaal Domein Centraal Gelderland (SDCG, MGR):
- Verzorgt inkoop, relatiemanagement, contractbeheer van regionale contracten, in opdracht van de gemeente.
 - Kwaliteitsmedewerker MGR:
 - Regionale 'kwaliteitscommissie signalen' (met gemeenten, lokale toegang, relatiemanager Inkoop SDCG, toezichthouder rechtmatigheid en kwaliteit).
 - Regionale werkgroepen bestaande uit betrokkenen van de gemeenten gericht op door ontwikkelen van zowel het reactieve als proactieve rechtmatigheidstoezicht en regionaal handhavingsbeleid.
 - Door ontwikkelen van proactief toezicht d.m.v. een quick-scan waarbij een deel van de zorgaanbieders jaarlijks wordt getoetst door de toezichthouder.

Uitvoering van toezichtstaken: wat is waar belegd:

Kwaliteit Wmo, GGD voert toezicht uit binnen de wettelijke kaders:

- Op basis van signalen en risico's onderzoek verrichten naar de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo.
- Toetsen en beoordelen van Wmo-voorzieningen en opstellen inspectierapporten.
- Bepalen welke handhavingsinstrumenten moeten worden ingezet.
- Adviseren over strafrechtelijk vervolgonderzoek, handhavingsbeleid en toezicht.

Kwaliteit Jeugdwet: Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (landelijk) houdt toezicht op de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van de (Jeugd)zorg.

Toezichthouder rechtmatigheid Wmo, Jeugdwet, PGB en Participatiewet:

Deze rapporteert aan de contractmanager en is belast met:

- Voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik van voorzieningen.
- Beoordelen van fraudesignalen.
- Bepalen welke handhavingsinstrumenten moeten worden ingezet.
- Uitvoeren van bestuursrechtelijke onderzoeken met toepassing van toezichthoudende bevoegdheden conform de Awb. Adviseren over strafrechtelijk vervolgonderzoek.
- Adviseren over te nemen besluiten, fraudebestrijding en handhaving.

Toezicht wet meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling: GGD voert uit.

Interne audit / controle op rechtmatigheid intern:

- Kwaliteitsmedewerkers voeren maandelijkse steekproeven uit om de interne kwaliteit te kunnen volgen / bij te sturen.
- Cluster interne beheersing voert controle achteraf uit in opdracht van concerncontroller (is uitbesteed).

Bijlage III. De data-analyse Wmo en Jeugd samengevat

We hebben een analyse gedaan van de data die verzameld is in de periode van 2015 tot en met 2019. Deze analyse geeft richting aan onze beleidskeuzes en activiteiten. Voor inzicht in data vanuit de participatiewet verwijzen we naar het vastgestelde uitvoeringsplan participatie, 'Van cliënt naar kandidaat' (2019-2020).

NB In onderstaande overzichten zijn correcties toegepast om de trends in zorggebruik zo goed mogelijk te kunnen weergeven, dit is relevant voor de beleidskeuzes. Hierdoor kunnen cijfers echter afwijken van onze jaarrekening of monitor. Bovendien is vervoer (Wmo en jeugd) apart weergegeven bij onderstaande cijfers.

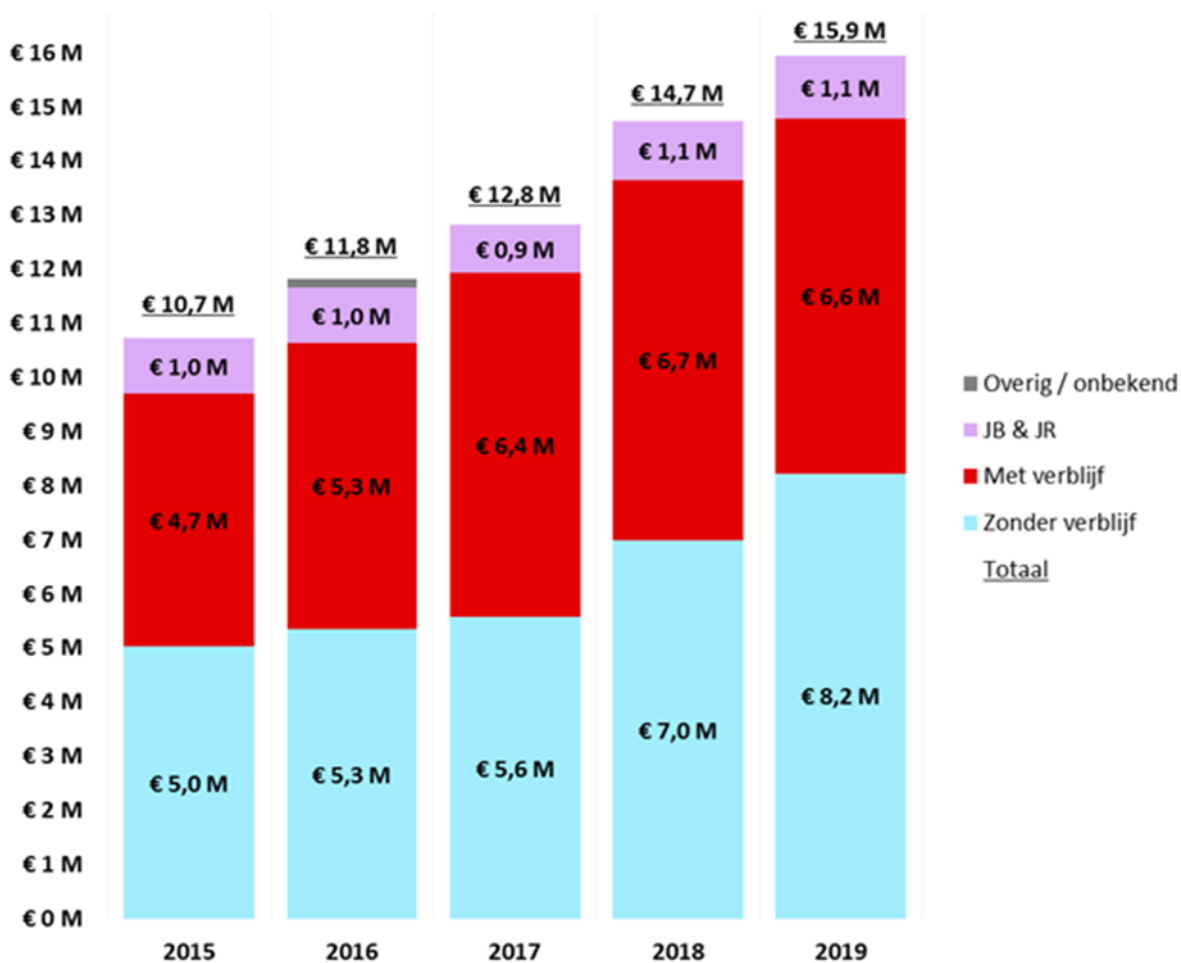
1. Bevolkingsontwikkeling

Het CBS heeft uitgebreide statistieken van de bevolkingssamenstelling van Overbetuwe. Hieruit kunnen we lezen dat het aantal inwoners in Overbetuwe de komende jaren ongeveer gelijk blijft. Wel zien we een lichte ontgroening (minder jongeren) en een snelle vergrijzing (meer ouderen). Vooral het aantal 65+'ers nam toe en zal de komende jaren blijven toenemen. Er is een piek van inwoners te zien van de na-oorlogse geboortegolf die nu (in 2020) een leeftijd van begin 70 heeft en in 2025 richting de 80 gaat. Wetende dat de grootste Wmo-kosten worden gemaakt door de leeftijdsgroep 78-87, veroorzaakt dit naar verwachting een piekbelasting in Wmo-vraag. Ook neemt het aantal 18-27 jarigen toe in de komende jaren, wat een minder omvangrijke maar relatief kostbare doelgroep is binnen de Wmo.

Verder verdient de krimpende leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar de aandacht. Dit is het arbeiderspotentieel voor verplegers, psychologen, huisartsen, consultants en andere zorgmedewerkers. In een prognose van Menzis (2020) wordt tussen 2018 en 2030 een daling van 4,8% van het aantal beschikbare zorgmedewerkers verwacht. Ook de beschikbaarheid van mantelzorgers zou in die periode dalen, van 21% naar 11% aan 50+'ers per 85+'er.

2. Jeugd

In algemene zin zien we dat de jeugd in Overbetuwe in 2019 met 12% meer gebruik maakt van jeugdzorg dan het landelijk gemiddelde van 10%. Het totaal aantal unieke cliënten in Jeugdzorg was in 2019 afgerond 1650. Sommige cliënten maken gebruik van meerdere zorgvormen. We maken bij de jeugdhulp onderscheid tussen 3 hoofdcategorieën. Namelijk *jeugdhulp zonder verblijf*, *jeugdhulp met verblijf* en *jeugdbescherming & -reclassering*. Hieronder gaan we in op de 3 categorieën. In de bijlage, begrippenlijst geven we een toelichting van de verschillende categorieën en de producten.

Figuur 2 Kosten jeugdhulp per hoofdcategorie, cijfers kunnen afwijken van jaarrekening i.v.m. correcties in analyse

Jeugdhulp zonder verblijf

We zien de grootste stijgingen in de categorie *jeugdhulp zonder verblijf*. In 2019 waren er afgerond 1540 kinderen en jongeren die *jeugdhulp zonder verblijf* ontvingen, en waren de uitgaven ongeveer 8,2 miljoen. De stijging in 2019 zit voor ruim de helft in *ambulante begeleiding*, en voor het restant in *daghulp* en *jeugd en opvoedhulp*. Er is door de consultants ook bewust ingezet op het afschalen van zorg en een systeemgerichte benadering bij het gezin thuis. Naast een cliëntengroei binnen de genoemde categorieën, zien we ook een stijging van de kosten per cliënt door de inzet van zwaardere trajecten. Stijging van de kosten per cliënt kan diverse oorzaken hebben: opschaling van zorgzwaarte en intensiteit, stapeling en langere trajectduur. Ook de indexering van tarieven heeft hier in beperkte mate effect op. Verder hebben we te maken met veel nieuwe, kleine aanbieders die snel groeien, dit nieuwe aanbod heeft een aanzuigende werking. *Ambulante GGZ* laat overigens een lichte daling van uitgaven zien.

De gewenste afschaling van zorg door extramurale *ambulante jeugdhulp* of *daghulp* in te zetten in plaats van *verblijf* (intramuraal), wordt in de cijfers van 2019 niet bevestigd. De verblijfsindicatie bij de cliënten die ook extramurale hulp kregen, loopt in alle gevallen nog door in 2019, parallel aan de ambulante indicatie. De toegenomen instroom bij *ambulante jeugdhulp* ontstaat dus niet als gevolg van afschaling van verblijfsindicaties. Daarnaast nemen de verblijfskosten bij geen enkele cliënt af in de jaren nadat zijn/haar ambulante kosten zijn toegenomen.

Jeugdhulp met Verblijf

Verblijf is sinds 2015 jaarlijks fors toegenomen. 2019 is het eerste jaar dat de verblijfskosten dalen, behalve bij *pleegzorg*. We stimuleren ook het gebruik van pleegzorg, dus dat past in de door ons gewenste beweging. De uitgaven in 2019 waren zo'n 6,6 miljoen euro, aantal cliënten afgerond 185.

Jeugdbescherming & -reclassering

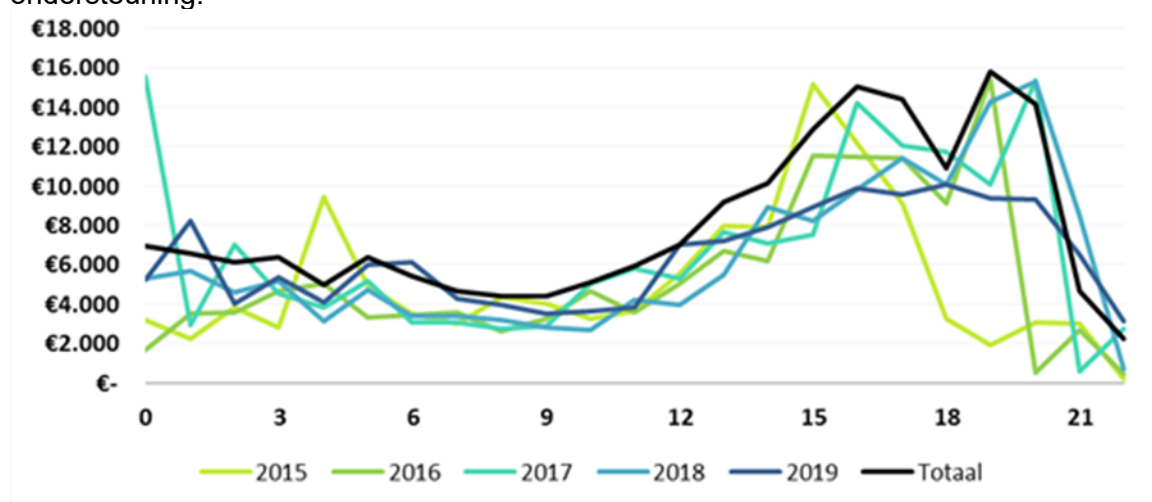
Uitgaven op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn redelijk stabiel, in 2018 en 2019 was dit 1,1 miljoen per jaar. Het aantal cliënten was afgerond 165.

Aantal jeugd cliënten naar startjaar

De instroom en het cliëntentotaal dalen in 2019, maar daarmee dalen de kosten niet. We hebben teruggekeken naar het startjaar waarop cliënten hulp ontvingen. Opmerkelijk is dat cliënten waarbij de hulp gestart is in 2015, in 2019 nog relatief veel kosten maken. In de achterliggende data blijken de langdurig in zorg zittende cliënten overwegend (L)VG cliënten met verblijf te zijn die moeilijk uitstromen en net niet in aanmerking komen voor WLZ. De reden dat kosten stijgen bij een dalend cliëntenaantal, komt door hogere kosten per cliënt binnen de ambulante zorg. Dit is hierboven bij *Jeugdhulp zonder verblijf* toegelicht.

Jeugdhulp per leeftijdsjaar

De 9-jarigen vormen de grootste cliëntenpopulatie, maar de 16- en 17-jarigen maken de meeste kosten. 18+'ers met verlengde Jeugdwet zijn lager in aantal, maar blijven gemiddeld even duur. Dat de ontwikkeling van problematiek richting de pubertijd en volwassenheid steeds grotere gevolgen krijgt op het leven van een jeugdige, ligt in de lijn van de verwachting. Daarom is het belangrijk deze ontwikkeling bij 16- en 17-jarigen voor te zijn. Dit vraagt om vroeginterventie, oftewel het voorkomen dat kinderen langdurige ondersteuning nodig hebben vanaf hun 9^e levensjaar. En daarnaast vraagt dit regievoering op de ondersteuning.

Figuur 3 Jeugdhulp gemiddelde kosten per leeftijdsjaar

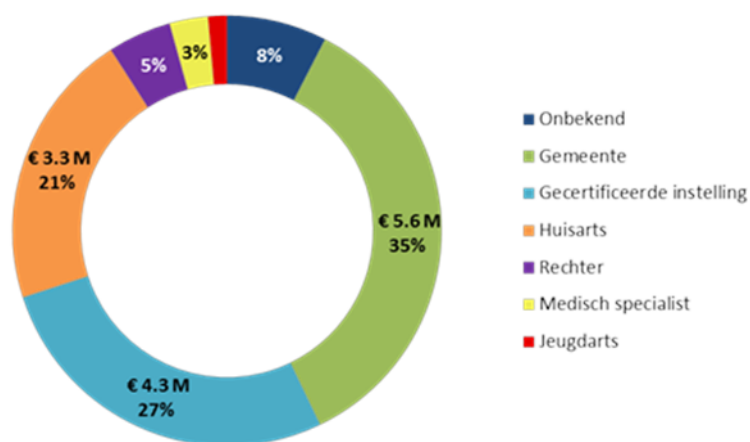
Gezinnen met veel jeugdhulp

We hebben de top 5 in beeld gebracht van de jeugdigen en gezinnen waar de meeste uitgaven voor zijn. De klantreis van deze top 5 geeft een beeld van opschalende of escalerende zorgkosten. Opvallend is dat het hier om (L)VG cliënten gaat, de kosten structureel zijn en er veel verschillende zorgaanbieders zijn betrokken. Afschalen bij deze gezinnen is lastig omdat slechts geringe ontwikkeling mogelijk is. Mogelijk kan de zorg overgaan naar de Wlz op het moment dat de jeugdige 18 wordt.

Verwijzers

Deze cijfers van de verschillende typen doorverwijzers geven een indruk van hoe beïnvloedbaar de zorgkosten zijn. Op trajecten die via doorverwijzingen van externe partijen

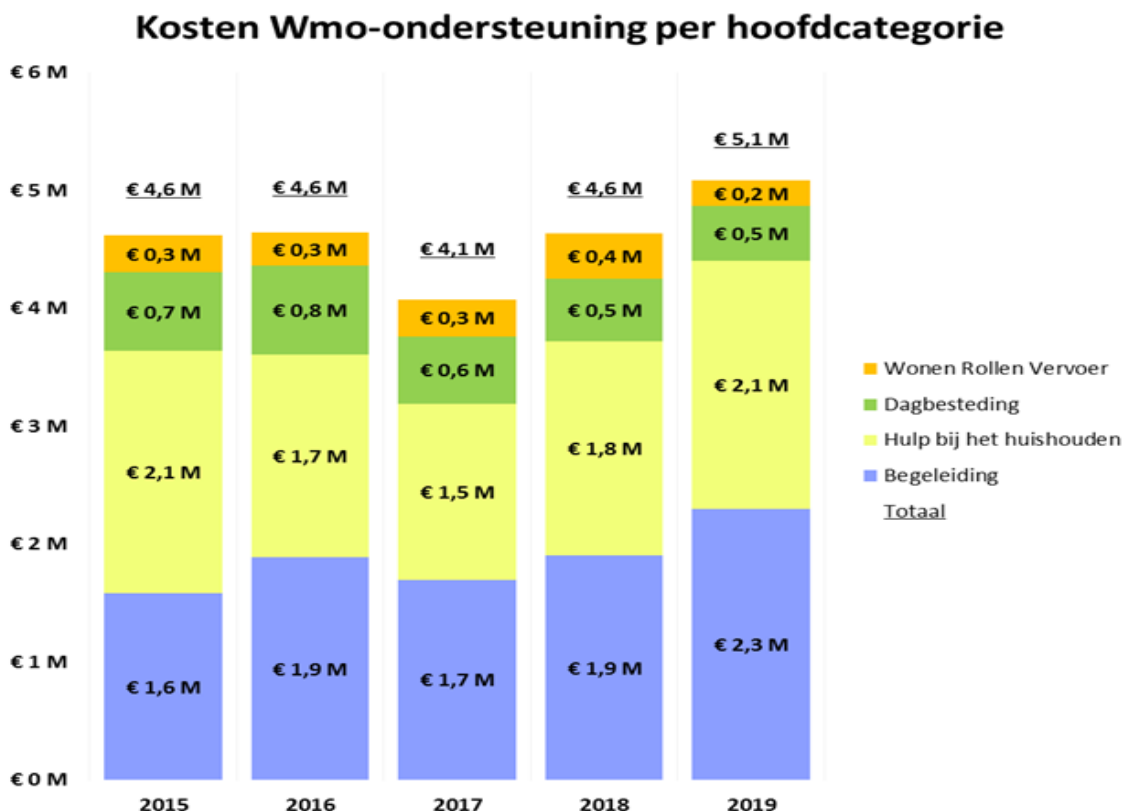
lopen is door de gemeente moeilijker te sturen dan op trajecten die de gemeente zelf beschikt, dit geldt vooral voor verwijzingen van de GI's naar zware jeugdzorg. In 2019 zagen we de volgende verdeling van het aantal cliënten die verwezen zijn naar jeugdhulp:

Figuur 4 Kostentype per doorverwijzer, 2019

3. Wmo

We maken bij de Wmo onderscheid tussen 4 hoofdcategorieën: *wonen/rollen/vervoer*, *dagbesteding*, *hulp bij het huishouden en begeleiding*. In totaal is er 5,1 miljoen uitgegeven aan de Wmo, en maken afgerond 1200 cliënten gebruik van de Wmo in 2019. De Wmo-kosten stegen in 2019 voor het eerst na jaren van een stabiel gemiddelde.

Figuur 5 Kosten Wmo per hoofdcategorie, cijfers kunnen afwijken van jaarrekening i.v.m. correcties in analyse

Wonen / rollen / vervoer

De uitgaven voor Rolstoelen en Vervoersvoorzieningen zijn in 2019 een stuk lager dan in 2018. De kosten van woonvoorzieningen blijven stabiel. Vanwege de bekostigingswijze per totaalfactuur zijn geen cliënt- of trajectgegevens bekend en is nader onderzoek niet mogelijk.

Dagbesteding

In 2019 maakten afgerond 90 inwoners gebruik van dagbesteding en waren de uitgaven een half miljoen. Zowel cliëntenaantallen als cliëntkosten bij dagbesteding zijn voor het derde jaar op rij gedaald. Opvallend is dat de krimp het grootst is bij de leeftijdsgroep 18-27.

Begeleiding

De cliënten met *Begeleiding basis* zijn 16% duurder. In 2019 waren de uitgaven voor begeleiding 2,3 miljoen, voor afgerond 415 cliënten.

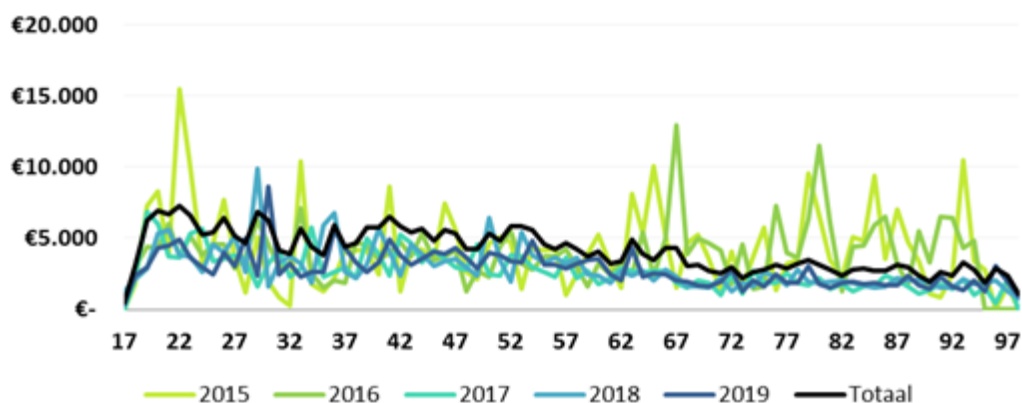
- Bij *begeleiding speciaal* is het cliëntenaantal met ruim een kwart gestegen naar 253, waarbij de kosten per cliënt ongeveer gelijk zijn gebleven. We zien enerzijds een omzetstijging bij de grootste zorgaanbieders, en anderzijds is het aantal zorgaanbieders flink gestegen. Ook een verhoging van de tarieven is een oprijvende factor. Daarnaast bestaat het vermoeden dat er meer cliënten van Beschermd Wonen (centrumgemeente Arnhem) worden afgeschaald naar Begeleiding (bij Overbetuwe). Wat leeftijd betreft concentreert de cliëntentoe name van *Begeleiding speciaal* zich rond de twintigers, en rond de zestigers.
- Bij de productgroep *begeleiding basis* daalt het cliëntenaantal (-5%), maar stijgen de kosten per cliënt juist weer sterk (+16%). Wat opvalt, is dat cliënten die in 2019 voor het eerst gespecialiseerde begeleiding ontvingen, in voorgaande jaren vaak Jeugdhulp ontvingen. De jeugdcliënten die naar Wmo doorstromen, komen vooral in aanmerking voor *begeleiding specialistisch* en *basis*.
- Andere begeleidingsvormen, zoals *kortdurend verblijf*, *persoonlijke verzorging*, of *BG zintuigelijk*, hebben geen noemenswaardige impact op de kosten.

Hulp bij het huishouden

Het aantal cliënten dat huishoudelijke hulp ontvangt is het afgelopen jaar met 21% gestegen naar ruim 800 in 2019, de uitgaven voor deze categorie waren 2,1 miljoen. De cliëntentoe name komt waarschijnlijk door de lagere eigen bijdrage die landelijk is vastgesteld en als gevolg van de vergrijzing en het langer thuis wonen. De stijging concentreert zich dan ook rond de leeftijdsgroep 78-87 en daar omheen.

Wmo per leeftijdsjaar

De cliëntengroep tussen de ± 70 en 90 jaar is naar verwachting het omvangrijkst. Zij maken ook het grootste deel van de kosten, maar worden op de voet gevolgd door de jongvolwassenen van 17-28 jaar. We zien dat deze beide groepen in hoogte en breedte groeien naarmate de jaren vorderen. Naast de effecten van vergrijzing voor de oudere doelgroep, zien we bij de jongvolwassenen een effect dat mogelijk samenhangt met de stijgende kosten bij Jeugdhulp in combinatie met een dalende populatie jeugdigen. Dat jongeren duurder zijn komt omdat hun ondersteuning vaker begeleiding betreft, waar het bij ouderen vaak om goedkopere huishoudelijke hulp gaat. De gemiddelde kosten per cliënt dalen daarom geleidelijk naarmate cliënten ouder worden (met € 52 per jaar).

Figuur 6 Wmo gemiddelde kosten per leeftijdsjaar

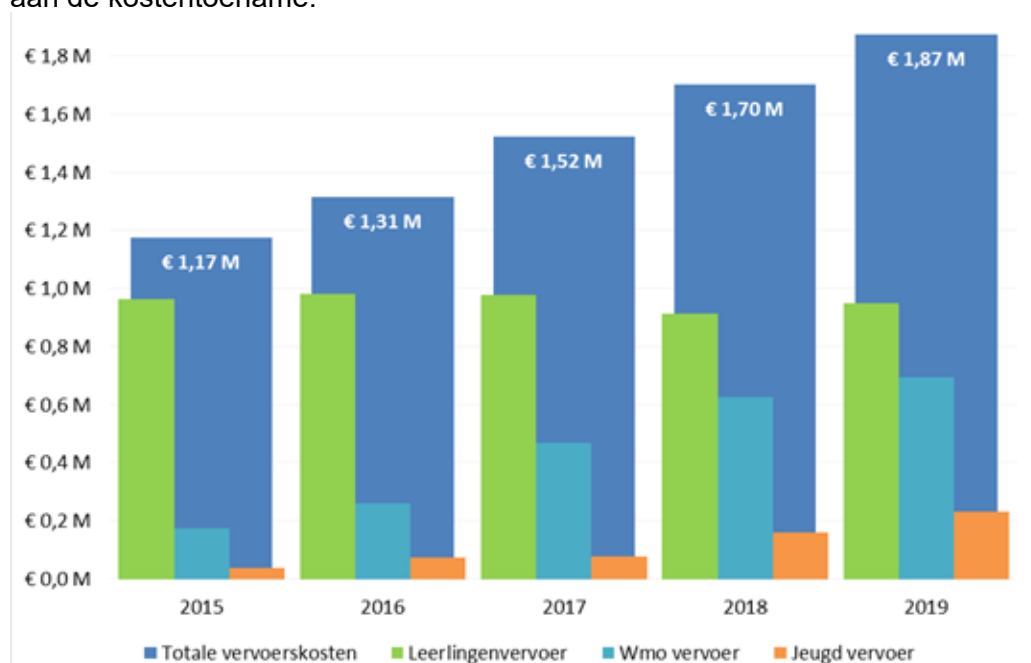
De instroom in 2019 (369) was een stuk hoger dan in 2018 (252). Deze toename zit voor het grootste deel in Huishoudelijke hulp, wat waarschijnlijk komt door de lagere eigen bijdrage vanaf dat jaar.

Jeugdcliënten naar Wmo

We zien dat een groeiend deel van de totale Wmo-kosten gemaakt wordt door jongeren die uit de Jeugdhulp stromen. De verwachting is dat dit aandeel de komende jaren zal oplopen, omdat deze trend alleen maar meetbaar is tot 5 jaar terug. In de periode 2015-2019 werden er nog maar weinig jeugdcliënten volwassen, maar in een lange termijnprojectie zou de doorstroom van Jeugdhulp naar Wmo nog wel eens van grote invloed kunnen zijn. Daarom is vroeginterventie bij jeugdigen vanaf 9 jaar ook belangrijk om de instroom in de Wmo te beperken.

4. Vervoer

De kosten van Jeugd- en Wmo-vervoer stijgen ieder jaar, gemiddeld met € 175.000 per jaar. Er komen jaarlijks aanzienlijk meer vervoerscliënten bij. Daarnaast wordt in 2019 ook het vervoersgebruik per cliënt intensiever. In mindere mate draagt de jaarlijkse tariefstijging bij aan de kostentoeename.

Figuur 1 Kosten vervoer

5. Participatiewet

Binnen de participatiewet zijn 3 onderdelen te onderscheiden: Rechtmatigheid, doelmatigheid en de banenafpraak. Dit laatste onderdeel betreft kandidaten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroepenregister of indicatie banenafpraak). Op basis van de Divosa Benchmark uit 2019 halen we het volgende beeld op. We constateren dat de gemiddelde kosten per kandidaat in Overbetuwe in 2020 vergelijkbaar is met andere vergelijkbare gemeenten. In 2019 waren kandidaten binnen Overbetuwe nog gemiddeld € 500 duurder.

Rechtmatigheid

Het gaat hier om de daadwerkelijke toegekende aantal bijstandsuitkeringen. In juni 2019 was het bijstandsvolume net zo groot als in december 2018, namelijk 720. Vanaf december 2019 heeft de gemeente Overbetuwe ook een dalende trend ingezet. Dit heeft geresulteerd in 1,5% bijstandsafname. Landelijk was dit 4,3%.

Doelmatigheid

Doelmatigheid betreft de inzet van re-integratie voorzieningen om kandidaten aan het werk te helpen en / of daarbij te ondersteunen. De inzet van re-integratievoorzieningen zorgen ervoor dat mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt mee kunnen doen. Overbetuwe zet ten opzichte van andere gemeenten meer instrumenten in. Zo is het percentage kandidaten met loonkostensubsidie afgezet tegen het bestandsbestand in Overbetuwe 7,3% terwijl het landelijk gemiddelde 4,4% bedraagt.

Banenafpraak

De Banenafpraak kenmerkt zich als een groeiende groep. Voor 2015 was dit de doelgroep die we terug zagen in de Wajong. Sinds de invoering van de participatiewet zijn wij voor deze groep verantwoordelijk. In april 2019 boden we 33 mensen een passende werkplek, in april 2020 is dit aantal gegroeid naar 62.

Tot slot

De 'prijs' per kandidaat binnen Overbetuwe is in 2020 gemiddeld net zo hoog als een kandidaat in een andere vergelijkbare gemeente. In 2019 waren kandidaten binnen Overbetuwe nog gemiddeld € 500 duurder.

Bijlage IV. Uitvoeringsplan Sociaal Team Overbetuwe 2020-2021

In het uitvoeringsdocument voor het komende jaar schetsen we wat we gaan doen om onze wettelijke taken, ambitie en doelstellingen te realiseren. We beschrijven per doel de specifieke activiteiten die we het komende jaar inzetten. Daarnaast beschrijven we hoe we komen tot de inrichting van een stabiele netwerkorganisatie, het Sociaal Team Overbetuwe.